

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

Стенограма пленарного засідання

22 вересня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

Стенограма пленарного засідання

22 вересня 2021 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання шосте
(Середа, 22 вересня 2021 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заява депутатських фракцій «Батьківщина» і «Європейська солідарність»	...16
Прийняття Постанови «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло»	...17
Внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг	...24
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України»	...31
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо уточнення деяких положень та сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації»	...37
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...44
Прийняття Закону «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні»	...44
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів: «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо урегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу»	...58

«Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України»	...62
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...68
Прийняття Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року»	...68
Внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду	...74
Прийняття Постанови «Про призначення позачергових виборів Покровського сільського голови Нікопольського району Дніпропетровської області»	...81
Прийняття Постанови «Про призначення позачергових виборів Степівського сільського голови Миколаївського району Миколаївської області»	...81
Прийняття Постанови «Про призначення позачергових виборів Добропільського міського голови Покровського району Донецької області»	...82
Прийняття Постанови «Про призначення позачергових виборів Озернянського сільського голови Тернопільського району Тернопільської області»	...82
Прийняття Постанови «Про призначення позачергових виборів Новогуївинського селищного голови Житомирського району Житомирської області»	...82
Оголошення заяви народного депутата України щодо голосування	...82

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ШОСТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
22 вересня 2021 року, 10 година 2 хвилини*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Шановні колеги, прошу підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» або першу зліва та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації.

Прошу народних... Перевірте, чи картки в слотах. Прошу народних депутатів реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 184 народні депутати України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів з внесенням пропозицій, оголошенням заяв і повідомлень. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Слово надається народному депутату України Дунаєву Сергію Володимировичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ДУНАЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Загородньому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Загородній Юрій Іванович. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні президіє, народні депутати, громадяни України! Дуже скоро Володимир Зеленський відзначатиме екватор свого президентства, точніше екватор свого одноосібного правління. Сьогодні опозиція і громадянське суспільство мають усі підстави говорити про узурпацію влади Президентом Зеленським, адже в нього на 100 відсотків свої Генеральний прокурор, Голова Служби безпеки України, очолювана колишнім ветеринаром Рада національної безпеки і оборони України, ручна монобільшість, керований з Офісу Президента України уряд, які призвели до

того, що Україна де-факто із парламентсько-президентської республіки перетворилася на президентську.

Дії Зеленського, який у неконституційний спосіб розширив повноваження Ради національної безпеки і оборони України, створивши із координаційного органу репресивно-каральну машину, загрожують парламентаризму, незалежній судовій системі, підривають конституційний лад України.

За роки правління Зеленського зросли ціни і тарифи, збільшилися статки його найближчого оточення, підвищилася заробітна плата правоохоронців. Водночас після завершення епохи, оголошеної «епохою бідності», настала «епоха зuboжіння та жебрацтва». Тож не дивно, що майже дві третини громадян України кажуть, що країна розвивається в неправильному напрямі, такої думки дотримуються 72,8 відсотка громадян України.

Пане Президенте, це жахлива цифра, адже на початку вашої каденції 57 відсотків громадян України заявляли, що країна розвивається в правильному напрямі.

Володимире Олександровичу, у вашій передвиборчій програмі ви годували народ казками «про Україну своєї мрії». Водночас ви побудували країну, де продовжується кровопролиття на Донбасі, а салюти стріляють на днях народження ваших опричників. Ви побудували країну, де рахунок за комуналку, який отримує бабця, призводить не лише до інфаркту, а вже й до інсульту. Ви побудували країну, де підставою для призначення на посаду є не розум, освіта, талант і совість, а спільний бізнес у «Кварталі 95».

Пане Президенте, за 2,5 року ви нічого не зробили для того, щоб повернути мир на Донбас, натомість ви на повні оберти запустили каральну машину проти свого єдиного опонента – лідера опозиції Віктора Медведчука, на ідеях якого про народовладдя, «зшивання» країни, ментальне повернення жителів Донбасу ви отримали підтримку та стали Президентом України. Ви боїтеся цієї правди, але народ України має це знати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати і представники уряду! Сьогодні ми, депутати-мажоритарники з різних областей нашої країни, звертаємо вашу увагу на те, що надворі осінь і всі вже відчули перші холоди. Гостро постає питання проходження опалювального сезону, який вже не за горами. Звичайно, як і добрі господарі в приватних будинках, які вже ламають голову над тим, як обігріти свої оселі, органи місцевого самоврядування також ламають

голову над тим, як заплатити за газ, аби було тепло в багатоквартирних будинках у містах і містечках. Усе це є великою проблемою.

Однак сьогодні разом із колегами з депутатської групи «Довіра» ми хочемо зауважити на дуже кричущому моменті. У надзвичайно складній ситуації опинилися релігійні організації. Через пандемію люди і так максимально змушені були не збиратися, на жаль, разом, для того аби молитися. А зараз, коли ціни на газ зросли втричі, наші священнослужителі, на плечі яких покладено основний обов'язок – духовну опіку над усіма нами, змушені думати про те, як у холоди за такими високими тарифами на газ, на енергоносії обігріти церкви. Це надзвичайно велика проблема.

Ми з колегами звертаємося до уряду з пропозицією надати пільгу релігійним організаціям на оплату за енергоносії, зокрема за газ. Це допоможе в холодну пору року обігрівати церкви, а нам, тобто усім вірянам різних конфесій, збиратися разом для того, щоб молитися і духовно відновлюватися в цей непростий час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Андрійовичу.

Далі в нас записаний Штепа Сергій Сергійович, але він передає слово Федієнку Олександрю Павловичу.

Будь ласка, Олександрю Павловичу.

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги та громадськість! Хочу звернутися до вас із нагальним питанням, що стосується здоров'я більше ніж 10 тисяч дітей в Україні.

До мене як до народного депутата України звернулися окремі батьки, а також представники громадської організації «Діа-Бориспіль» з проханням поінформувати Міністерство охорони здоров'я України, що в Бориспільському районі порушуються права неповнолітніх осіб з інвалідністю, а саме діточок, які хворіють на цукровий діабет I типу.

Цукровий діабет залишається серйозною медичною і соціальною проблемою, особливо викликає занепокоєння саме дитячий інсулінозалежний цукровий діабет. Життя таких дітей залежить від постійного нагляду та допомоги сторонніх осіб, до того ж необхідно регулярно використовувати різні медичні засоби – глюкометри, шприци-ручки, інсулінові помпи та інше.

Клінічним протоколом визначено, що залежність від постійного введення інсуліну відносить діабет I типу до важкої форми цукрового діабету. Важкість захворювання та велика ступінь залежності від сторонньої допомоги дають право на встановлення інвалідності підгрупи А, проте більшість лікарсько-консультативних комісій відмовляють дітям, які хворіють на інсулінозалежний діабет, у встановленні цієї інвалідності, а причиною є нерозуміння лікарями, які

працюють у цих комісіях, постанови Кабінету Міністрів України № 917. Саме цією постановою регулюється встановлення інвалідності дітям. Очевидно, що вона потребує доповнень та додаткових роз'яснень.

Як я сказав, таких хворих дітей в Україні майже 10 тисяч, інвалідність підгрупи А мають лише 3 відсотки з них. Тільки в деяких містах та областях України лікарі встановлюють дітям передбачену законом інвалідність, тобто діти отримують достатню державну соціальну допомогу, якої вистачає на придбання необхідних витратних матеріалів для контролю захворювання.

Ситуацію потрібно кардинально змінювати, друзі мої. Без необхідної соціальної допомоги у дітей, які нині позбавлені належної компенсації захворювання, швидко виникають хронічні ускладнення. Якщо не буде належної допомоги цим дітям сьогодні, то завтра багатьох із них очікує гемодіаліз та трансплантація нирок, ампутація кінцівок, операції по відновленню зору та інші ускладнення.

Стосовно Бориспільського району. Звертаю увагу, що в 11 школах навчається 61 дитина, що хворіє на цукровий діабет. Але, на жаль, не в усіх цих школах є медичний персонал, а крім того, вчителі не володіють навичками первинної допомоги таким дітям. Незважаючи на те, що в обов'язковому переліку аптечки в школах має бути глюкометр, його там немає. Варто замислитися.

Це прекрасні розумні діти, багато з них навчаються на відмінно і мріють про своє майбутнє. Вони хочуть бути студентами, опанувати професію, жити і працювати на користь рідної України. Наше завдання – допомогти їм це здійснити, головне, не залишатися байдужими.

Цей мій виступ прошу вважати офіційним зверненням до Міністерства охорони здоров'я України з вимогою доопрацювати вже згадану мною постанову Кабінету Міністрів України № 917. Держава зобов'язана опікуватися хворими дітьми і створювати умови для їх повноцінного та щасливого життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, запрошується до слова народний депутат України Ярослав Іванович Руцишин, фракція політичної партії «Голос».

Піпа Наталія Романівна. Будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день! Виборчий округ № 115, об'єднання «Справедливість». Шановні українці і шановні колеги, кожен із вас був у школі, вчився, правда? У багатьох із вас є діти, які ходять до школи, правда? А кого ви найкраще по-доброму пам'ятаєте зі школи? Хороших вчителів. А кого ви згадуєте з найбільшим розчаруванням? Учителів, які вчили гірше.

Так от, я тримаю проект бюджету на 2022 рік і не знаю, сміятися чи плакати, адже на підготовку вчителів фактично нічого не закладено. Наступного

року по всій країні наші учні після закінчення початкової школи підуть у 5 клас «Нової української школи», тобто вперше перейдуть у гімназійну частину школи, а на підготовку вчителів передбачено дуже мало коштів, так само, як і цього року. Вчителів-предметників значно більше, ніж вчителів початкових класів. Отже, ми мусимо підготувати вчителя.

Я говорю також і про підвищення заробітної плати. На зарплати вчителів закладено лише на 8 відсотків більше коштів ніж цього року. Цього не вистачить навіть на щорічне підвищення окладів тарифної сітки двічі на рік по 5 відсотків кожне.

Ми перебуваємо в стані війни, а країна, яка хоче бути сильною і успішною, повинна вкладати гроші в культуру і освіту. Ще раз нагадаю, що на бібліотеки виділяється нуль гривень. Розумію, що існує ідея передати фінансування бібліотек на рівень місцевого самоврядування, але тут точно потрібно співфінансування. Ми просто зобов'язані знайти кошти на нашу освіту, нашу культуру, наших дітей.

Що ми ще маємо? Зараз постає багато питань щодо дистанційної освіти, але в нас усе ще немає електронних підручників. До речі, електронні підручники – це не ті, що є в форматі PDF на сайті Інституту модернізації змісту освіти, а це ті, які можна використовувати онлайн, за якими також проводиться оцінювання.

Також я бачу, що в проекті бюджету пропонується додатково виділити 300 мільйонів гривень на фінансування Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту і ще 100 мільйонів гривень – на так званий Президентський університет. У нашій країні понад 200 університетів і нам треба зосередитися не на їх кількості, а на якості освіти. А гроші, які пропонується виділити на цей умовний Президентський університет, потрібно вкласти у підготовку кадрів – учителів і викладачів, тому що, власне, як ми знаємо, кадри вирішують усе. Ми зобов'язані вкладати гроші в освіту, бо саме на ній економити не можна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі в нас за списком має виступити народний депутат Марчук Ігор Петрович, але він передає слово Дирдіну Максиму Євгеновичу.

Будь ласка, Максиме Євгеновичу.

ДИРДІН М.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, мною ініційовано створення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування протиправних діянь посадових осіб Державного агентства резерву України та державних підприємств, що належать до сфери його управління.

Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 6 листопада 2020 року було опубліковано інформацію про результати

аудиту Державного агентства резерву України. За результатами проведеного аудиту встановлено, що на підприємствах Держрезерву зберігається прострочених товарів продовольчої групи на суму понад 100 мільйонів гривень та непродовольчої – на суму 200 мільйонів гривень. За отриманою в результаті перевірок інформацією загальна кількість крадіжок зернових культур у період 2020-2021 років у системі Держрезерву становить приблизно 110 тисяч тонн.

Сума порушень щодо фінансово-господарської діяльності підприємств Держрезерву становить 31,4 мільйона гривень, по апарату Держрезерву виявлено порушення в розмірі 1,7 мільйона гривень. Нестача зерна лише на одному з підприємств Держрезерву – на суму 27,9 мільйона гривень.

За результатами діяльності керівника Держрезерву Микити Барабаша за 2020-2021 роки зафіксовано десятки повідомлень про корупцію, на новопризначених ним директорів підвідомчих підприємств відкрито більше 12 кримінальних справ.

Такі обставини створюють небезпеку для державної економіки в цілому, а тому потребують вжиття додаткових заходів реагування.

І 21 вересня цього року мною направлено листи до керівників депутатських фракцій та груп із проханням надати письмові пропозиції щодо делегування народних депутатів України – членів фракцій та депутатських груп для роботи у тимчасовій слідчій комісії відповідно до норм законодавства.

Прошу розглянути цю ініціативу та долучитися до роботи ТСК.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Мисягину Юрію Михайловичу. Передайте слово офіційно.

МИСЯГІН Ю.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 28, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Юрію Камельчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, шановні колеги! Добрий день, українці! Тема виступу дуже проста – 17,5 тисячі тонн вугілля. Хто ж украв? Львівська філія телеканала «Еспресо» оприлюднила другу серію замовного серіалу, єдина мета якого – змусити мене мовчати. Мовчати щодо корупції на шахтах, мовчати щодо «джинси» продажних журналістів і мовчати щодо незаконних дій представників команди п'ятого Президента України, і не тільки, які є власниками телеканала «Еспресо».

Шановні адепти «п'ятого» і викривачі корупції, так звані викривачі, свого ви точно не добилися, а навпаки. Я буду продовжувати давати справжню інформацію.

Міністерство енергетики України справді ініціювало інвентаризацію залишків вугілля на складах ДП «Львіввугілля». У результаті перевірки виявлено баланс нестачі вугілля – 17 тисяч тонн. Саме тому в міністерстві звернулися до правоохоронних органів, щоб виявити і притягнути до відповідальності винних. До речі, цим займався і я, повідомляв про це в парламентському Комітеті з питань енергетики та житлово-комунальних послуг, очолюючи Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу. На жаль, на цьому правда завершується і починається казка – казка про 17,5 тисячі тонн вугілля, що за два місяці нібито вивезли з шахт.

Хто не в темі, проста математика і калькулятор вам допоможуть: 17 тисяч тонн вугілля – це приблизно 273 семидесятиметрові вагони. Уявіть собі такі об'єми. Наскільки реально, без того, щоб бути поміченим, щоб це побачили, вивезти, наприклад, 875 вантажівок вугілля з шахт, на яких виявлено, зокрема саме на трьох шахтах, недостачу.

До речі, якби там були відеокамери, і керівництво ДП «Львіввугілля» за цим прослідкувало, то вони також бачили б й інші вивезення, якщо це було б правдою. Але де правда, де брехня – ми розберемося.

У мене ще питання. Забули про 200 мільйонів гривень, які з'явилися на початку цього року як борг ДП «Львіввугілля», яке відвантажило вугілля на «прокладки» від колишнього менеджменту ПАТ «Центренерго». Забули про це! І забули приєднатися до тимчасової слідчої комісії два наших колеги, які вчора брудом мене обливали на брифінгах, – це Михайло Бондар і Михайло Волинець. Дякую вам, що не працювали у Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу, і продовжуєте зараз поширювати фейки. Якщо ви думаете, що в такий спосіб зупините мене – вам це не вдасться. Глибше будете копати – швидше знайдете яму для себе. А я просто спокійно спостерігатиму, як поруч пропливатимуть ваші кримінальні справи.

І ще одне, журналістам слід вивчити українську мову, тому що ім'я «Геннадій» пишеться з двома літерами «н».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надається право на репліку. Я так розумію, вимагають дві особи, які були названі.

Михайло Волинець і Михайло Бондар. Спочатку слово має Волинець, потім – Бондар, по 1 хвилині. Будь ласка.

Ну, і все-таки просив би авторів утримуватися від називання прізвищ.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське

об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі! Це той випадок, коли на злодієві шапка горить.

Камельчук підвів міністра енергетики Галущенка, пролобіював двох своїх помічників на відповідні посади в державному підприємстві «Львіввугілля», пролобіював приватну компанію. Коли в Міністерстві енергетики України розібралися, що на аварійних складах шахт не вистачає 17,5 тисячі тонн вугілля, відсторонили людей Камельчука, Служба безпеки України провела розслідування, здійснили виїмку документів на трьох шахтах і в ДП «Львіввугілля».

Журналісти, місцева преса, атовці відреагували на цю ситуацію. Шахтарі пікетували обласні державні адміністрації. Мені особисто 21 серпня телефонував Баканов і ми обговорювали цю ситуацію.

Тепер Камельчук називає моє прізвище, говорячи, що я йому заважаю розкрадати вугілля на шахті та займатися відповідними корупційними заходами. За це, Юрію, треба відповідати!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Право на репліку надається народному депутату Михайлу Бондарю. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Колеги, учора в мене був брифінг. Я трошки розказував, що ці люди, яких поставив наш колега, що перед тим доповідав про ТСК, про все це на ДП «Львіввугілля», зараз лізуть до шахти «Надія». Тому що вони там вкрали 17,5 тисячі тонн вугілля, а зараз хочуть залізи до шахти «Надія».

Думаю, дійсно, правоохоронні органи з цим розберуться. І напевне, добре, що міністр намагається трошки відсторонитися від цього народного депутата, який пропонував свої послуги. ТСК, про яку він говорить, ще в червні мала б прозвітувати про збитковість вугледобувних підприємств. Наразі цього так і не було зроблено, тому що крадіжка його людьми 17,5 тисячі тонн вугілля – це і є збитковість вугледобувних підприємств.

А колезі хочу сказати: не до комітету потрібно звертатися, а до Антимонопольного комітету України і дати чітку вказівку, що треба зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається, замість народного депутата Князевича Руслана Петровича, Геращенко Ірині Володимирівні. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Думаю, більшість із вас уже переконалися в тому, що Зеленський і його команда прийшли до влади на маніпуляціях, брехні

й популізмі, оббрехавши два роки тому нашу команду. Але треба віддати належне, прийшли вони до влади на чесних і демократичних виборах.

І схоже, за Порошенка в цій країні були останні демократичні вибори. Згадаємо, рік тому відбулися місцеві вибори. Ви всі пам'ятаєте п'ять питань від Президента під час проведення опитування за невідомо чий гроші. На наші запити до відповідних структур, до монобільшості наша фракція і досі не отримала відповіді на запитання про те, хто ж фінансував ці забаганки Зеленського і «слуг»: народ чи олігархи, підігруючи Зеленському?

Ви всі пам'ятаєте, як на виборчому окрузі № 80, а також на Івано-Франківщині Зеленський і його команда відкинули Україну в часи Януковича, коли туди приїжджали оці парламентські «тітушки» і доводили майже до смерті членів окружних виборчих комісій.

І от зараз ці технології часів Януковича на повну застосовуються на виборчому окрузі № 197 на Черкащині, де партія «Європейська солідарність» висунула кандидатом у народні депутати України героя – політв'язня Кремля, якого не зламав Путін, а Зеленському і Ко подавно не вдасться його зламати, Романа Сущенка.

Так ось, команда Зеленського і Скічка, а це колишній народний депутат від монобільшості, вже повною мірою застосовує там адміністративний ресурс. Уже викликають членів ОВК, директорів шкіл і лікарень, яким не платять зарплати, до Служби безпеки України, а також керівників об'єднаних територіальних громад туди тягають і проводять із ними так звані профілактичні бесіди. Уже на повну там розроблено сценарій із залученням адмінресурсу. Скічко, який залишився в пам'яті сесійного залу тільки таким, знаєте, промоутером закону про гральний бізнес і діяльність казино, сьогодні за ручку водить кандидата від «слуг». Вони почали з того, що перенесли центр виборчого округу із Канева, де він був історично, до Золотоноші, тому що кандидат від «слуг» зараз є мером Золотоноші, тобто уже готують «правильне» голосування і хочуть зробити Золотоношу плацдармом для фальсифікацій.

Ми закликаємо всі організації, які моніторять виборчий процес, повною мірою включитися і фіксувати всі порушення закону, весь цей адмінресурс. Ми знаємо, що вже на початку жовтня Зеленський готується працювати ВІП-агітатором партії «Слуга народу» і їздити туди розповідати про те, який прекрасний кандидат.

Дорогі черкащани, коли вам Зеленський розповідає, що він буде дороги, запитайте, скільки грошей він вклав у будівництво доріг. Це будується за рахунок коштів з ваших податків. Коли Зеленський розповідає, що вони вам планують будувати стадіони та інше. Це будується за рахунок коштів з податків, які сплачують нині черкащани. Зеленський жодної копійки на благодійність за ці роки не витратив, і на дороги також. А Офіс Президента України заявив, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Борзовій Ірині Наумівні, фракція політичної партії «Слуга народу».

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні українці! Вінниччина, фракція «Слуга народу». Дорогі українці, спілкуючись із вами, працюючи на окрузі на Вінниччині, я чую від вас хвилювання щодо опалювального сезону, платіжок на комунальні послуги і того, чи буде нараховуватися субсидія.

Попри складну ситуацію на світовому ринку Україна має стабільно пройти опалювальний сезон, до того ж без різких змін тарифів для населення. Ми не повинні допустити того, що відбувалося в 2014 та 2019 роках, коли в людей суми у платіжках зросли майже на 2 тисячі гривень.

Важливо, що на засіданні Кабінету Міністрів України вже прийнято розроблену Міністерством енергетики України постанову, відповідно до якої тариф на електроенергію для населення не зміниться, а для тих, хто споживає менше 250 кіловат на місяць, навіть знизиться. Враховуючи, що на європейському ринку виник дефіцит газу, унаслідок чого ціна зросла до історичного максимуму і зараз перевищує 600 доларів за 1 тисячу кубометрів, НАК «Нафтогаз України» встановлено річну ціну на газ для населення. З травня 2021 по травень 2022 років діятиме річний тариф на газ, ціна стабільна – менше 8 гривень за 1 кубічний метр, відповідно стрибків ціни на газ для населення не має бути.

Варто зауважити, що в рамках реформи децентралізації саме очільники міст впливають на тарифоутворення на тепло та гарячу воду. Це дуже важливий момент. Чи зростатиме ціна – залежить від місцевих очільників кожного окремого міста. Мерам, які подбали про своє місто, про енергоефективність, про інфраструктуру, буде набагато легше пройти опалювальний сезон. Водночас, дійсно, слід зауважити, що ціна природного газу для бюджетних установ зросла, тому важливо, щоб уряд допоміг органам місцевого самоврядування пройти опалювальний сезон без ускладнень.

Однозначно, ми маємо об'єднати зусилля з місцевою владою, аби в Україні було встановлено прозорі та доступні тарифи для комунального сектору, бюджетних установ і населення. Також потрібно проголосувати за внесення змін до бюджету на 2021 рік для того, щоб всі, хто потребує, отримали субсидії. Люди повинні мати тепло у своїх домівках, стабільні тарифи, а кому важко – субсидії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається, замість народного депутата Тістика Ростислава Ярославовича, народному депутату Грищуку Роману Павловичу. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Я в парламенті представляю виборчий округ № 222, це Солом'янський район

міста Києва. Багато хто з вас живе в Солом'янському районі, більшість із вас проживає в місті Києві, і кожен бачить, що зараз відбувається із столицею. Це тотальна забудова міста Києва – нові житлові комплекси та офісні центри з'являються на місці шкільних стадіонів, скверів, парків, об'єктів культурної спадщини. Результати цього кожен із нас відчуває на собі: кілометрові пробки, переповнені дитячі садочки та школи, зношені інженерні мережі, максимальне зменшення публічного простору. На жаль, київська влада нині стала провайдером забудовників, а не інтересів киян. У нас немає затвердженого генерального плану, немає зонування, містобудівні умови надаються так, як треба забудовникам, а не киянам.

У цьому всьому допомагала, видаючи дозволи, славнозвісна Державна архітектурно-будівельна інспекція України, яку ми з вами ліквідували законом України. Проте в останні дні своєї роботи ДАБІ працювала цілодобово і видала величезну кількість різних дозволів на забудову міста Києва, зокрема забудову території Національного авіаційного університету. На території НАУ побудовано 14 будинків, 1 тисяча 700 квартир!

Національний авіаційний університет уже має негативний досвід будівництва ЖК на своїй території. Є відповідні звіти Рахункової палати, я виступав у залі з цього питання. Університет за це майже нічого не отримав, землі, що належали закладу освіти відійшли під будівництво ЖК.

Зараз ми знову наступаємо на ті самі граблі. На землях закладу освіти з'явилося 14 будинків на 1 тисячу 700 квартир. Це надалі унеможливить розвиток Національного авіаційного університету. Це те, що кожен із нас, киян, відчує на собі.

Я вже звернувся до Прем'єр-міністра України і ще звернуся до новоствореної Державної інспекції архітектури та містобудування України щодо скасування цих ганебних дозволів. Також чекаю реакції Міністерства освіти і науки України та керівництва Національного авіаційного університету.

Ні – тотальній забудові міста Києва! Ні – забудові земель закладів освіти! Ні – забудові земель Національного авіаційного університету!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Слово надається народному депутату Припутню Дмитру Сергійовичу, але замість нього буде виступати Пушкаренко Арсеній. Будь ласка. І це крайній на сьогодні виступ у розділі...

Пушкаренко Арсеній. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Дорогі українці! Ви знаєте, що за ініціативи Президента Володимира Зеленського Верховною Радою України в першому читанні прийнято проект Закону «Про запобігання

загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)». Найближчими днями ми маємо розглядати законопроект у другому читанні та в цілому. Так, його критикували, до нього були зауваження, але в комітеті ухвалено рішення прийняти законопроект, який було доопрацьовано. Колеги з усіх фракцій і груп мали можливість подати поправки.

Шановні колеги, коли ми з вами ішли на вибори, звертаюся зараз до нашої фракції «Слуга народу», то обіцяли, що розпочнемо демонтаж і демонтуємо олігархічну систему. Що таке олігархи? Олігархи – це ракова пухлина на тілі нашої держави. Ми розуміємо, що такий шлях пройшли всі країни колишнього Радянського Союзу, соцтабору, це явище в 1990-х, 2000-х роках було і в країнах Балтії, Польщі, Словаччині, Чехії, Хорватії. Але ці країни зуміли перемогти олігархів і ви бачите сьогодні їхню економічну спроможність, їхні можливості та їхній потенціал.

Шановні колеги, настав момент істини в українській політиці. Момент, коли буде зрозуміло: хто – слуга народу, а хто – слуга олігархів. Розумію, що старі фракції, а в деяких із них олігархи представлені навіть тут, поряд із нами, виступають проти цього законопроекту. Розумію, що за вісім скликань вони звикли працювати в цій системі, їх усе влаштовує. Яка мета олігархів? Через цей зал, через Кабінет Міністрів України, через політику впливати на економіку, ставати монополістами, виторговувати для себе особливі преференції.

Ми маємо унікальну можливість... Тільки тому в нас є монобільшість, що люди повірили нам, коли ми обіцяли демонтувати олігархічну систему. Саме тому голосування в залі за цей законопроект – це маркер для кожного з нас, маркер того, чи ми з народом і щось змінюємо, чи залишаємося в старій, прогнилій, корумпованій олігархічній системі.

Тому, шановні колеги, дуже прошу кожного з вас підтримати цей законопроект, коли він буде розглядатися в другому читанні та в цілому. Бо цим ми підтримаємо кожного громадянина України, який, обираючи нас, прагнув змін, який втомився від старих політиків. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ми завершили цю частину нашого засідання.

Надійшла заява від двох фракцій – «Батьківщина» і «Європейська солідарність» – з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, 3 хвилини. І після цього переходимо до розгляду питань порядку денного.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, прошу 1 хвилину уваги, розумію, що у всіх свої справи. Вчора, без перебільшення, відбулася сенсаційна подія, яка, на жаль, залишилася непоміченою в парламенті. Річ у тому, що головний виконавчий директор групи «Нафтогаз» Отто Ватерландер дав вчора розгорнуте інтерв'ю перед тим, як звільнитися з посади. Ключове, що він сказав, хотіла б зараз вам процитувати: «видобуток газу коштує нам майже 1 гривню за 1 кубічний метр». Це сказав іноземець, головний виконавчий директор групи «Нафтогаз». Зверніть увагу, 1 гривню.

Тоді в мене виникає запитання до всіх нас: ми що, зовсім тут народ не представляємо, тут зовсім народних депутатів немає? Чому ми даємо право навіть у постачальника «останньої надії» ГК «Нафтогаз» брати газ для населення по 7 гривень 99 копійок? Це, вважайте, у вісім разів дорожче за вартість газу в Україні. Хто дав право 800 відсотків заробляти на бідних українських родинах, які не можуть звести кінці з кінцями? Це перше.

І друге. Хочу повідомити вам новину: з жовтня бюджетним установам (школам, дитячим садочкам, лікарням) будуть продавати цей самий український газ ГК «Нафтогаз» по 24 гривні за 1 кубометр – у 24 рази дорожче, ніж коштує цей газ за даними іноземного громадянина, який очолював групу «Нафтогаз».

Хочу сказати, що це ЧП у країні, це великий обман. Нагадаю, є висновок державного аудиту, в якому зазначається, що НАК «Нафтогаз України» не за призначенням використав 225 мільярдів гривень – це практично більше пенсійного фонду країни. І тому наша команда вважає, що треба негайно діяти, якщо парламент – не пусте місце і взагалі існує. Ми пропонуємо наступне.

Перше. Заслухати у п'ятницю Прем'єр-міністра України з цієї теми.

Друге. Негайно створити тимчасову слідчу комісію щодо діяльності НАК «Нафтогаз України».

Третє. Розглянути наш з вами спільний законопроект [№ 4680](#) про те, щоб український газ за собівартістю плюс 30 відсотків прибутку спрямувати людям і бюджетним установам.

І четверте. Звернутися до Національного антикорупційного бюро України з вимогою про порушення кримінальної справи стосовно всіх, хто керував НАК «Нафтогаз України».

Ось вам зовнішнє управління: громадянин іноземної держави сказав, що треба продавати газ не по 7 гривень, а по 20 гривень. Так ми сьогодні й живемо, це треба виправляти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, перелік питань, що пропонуються для обговорення і прийняття рішень сьогодні, вам надано, переходимо до їх розгляду.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло» ([№ 5251](#)). Це проект народної депутатки України Галини Третякової.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Для цього, нагадую, нам потрібно набрати у залі 150 голосів.

Готові голосувати за скорочену процедуру розгляду проекту постанови № 5251? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 194.

Рішення прийнято.

Запрошується до доповіді народна депутатка України Галина Миколаївна Третякова. Будь ласка, Галино Миколаївно.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, доброго ранку! Вітаю з початком розгляду наших законопроектів! Власне, зараз ідеться про проект постанови. Почну з європейської статистики.

Ледве половина німців мають у своїй власності домівку, житло, квартиру або власний дім; в Україні ситуація інша. В Італії, Іспанії цей показник становить 70 відсотків. У Східній Європі зовсім інша статистика. У Хорватії, Угорщині й Україні люди мають у власності 80 відсотків домівок, у нас навіть є таке прислів'я: «вправний господар – гарний дім». Отже, в Україні ситуація така сама, як і в Східній Європі.

Але той факт, що українці хочуть мати у власності свою домівку не означає, що кожен може дозволити собі її мати. Саме тому в Україні існують черги, які за всі 30 років нашої незалежності не було сформовано в одну чергу, деякі люди за різними статусами стоять у різних чергах на житло. Для того, щоб нарешті привести усе це до єдиної черги і зрозуміти проблему, а також те, як її розв'язати, як переписати Житловий кодекс Української РСР, у який спосіб вирішувати питання соціального житла; чи можна вважати, що людина, яка проживає в гуртожитку, має житло, чи для цього потрібно мати тільки власну домівку, власне, і розроблено цей проект постанови, який узгоджено з центральними органами виконавчої влади, з віце-прем'єр-міністром Михайлом Федоровим, який зрештою за 30 років зможе засобами діджиталізації, роботою з місцевою владою і Міністерством розвитку громад та територій України створити єдину чергу, що і буде початком вирішення питання черги на житло в Україні.

Прошу всіх підтримати цей проект постанови і проголосувати за його прийняття. Заздалегідь вдячна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Запрошується до співдоповіді голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Літвінов Олександр Миколайович. Будь ласка, Олександр Миколайовичу.

ЛІТВІНОВ О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 178, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні проект Постанови Верховної Ради України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло» (№ 5251).

Мета проекту постанови полягає у зборі статистичної інформації, проведенні комплексного (змістовного) аналізу стану забезпечення громадян житлом, відображення відповідної динаміки руху квартирних черг, щоб надалі розробити урядову програму забезпечення реалізації права громадян на житло.

За результатами всебічного обговорення комітет рекомендував Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України прийняти проект Постанови Верховної Ради України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло» (№ 5251) в цілому.

Також повідомляю, що Міністерство розвитку громад та територій України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство у справах ветеранів України поінформували про підтримку проекту постанови. Міністерство фінансів України та Міністерство цифрової трансформації України висловили свої пропозиції щодо цього проекту постанови.

Колеги, прошу підтримати цей проект постанови.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Миколайовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей проект постанови? Є. Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Михайлюк Галині Олегівні, фракція політичної партії «Слуга народу».

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Галині Третьяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Третьякова Галина Миколаївна. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую за надане слово.

Ще раз прошу зал підтримати. Повторюю, у нас купа невирішених питань щодо забезпечення житлом усіх, хто його потребує.

Наголошую на тому, що черги на житло дублюються. У нас є люди, які мають статус, наприклад, учасника бойових дій і одночасно є багатодітними батьками, є ті, які є малозабезпеченими. У нас найбільший відсоток бідності серед багатодітних родин, про що свідчать результати аналізу оцінки Стратегії подолання бідності. Невідомо, як люди, які 30 років стоять у чергах, не отримали домівки, зокрема ті, які брали участь у війні в Афганістані. Досі учасники бойових дій, наприклад, воїни-афганці протягом 30 років не забезпечені житлом.

Для того, щоб зрозуміти за якими ознаками формувалися ці черги взагалі, хто скільки років стоїть, хто більш чи менш нужденний; щоб гроші, які виділяються з державного та місцевих бюджетів, сконцентрувати саме на потреби найбідніших прошарків населення і необхідно створити єдину чергу. Міністерство в попередні роки намагалося створити такий реєстр, але, на жаль, єдиної черги досі немає.

Мої запити до органів місцевого самоврядування та центральних органів виконавчої влади свідчать про те, що на сьогодні такої єдиної черги, як і розуміння в цовках, в уряді, у Верховній Раді України того, яка потреба по всій країні у забезпеченні житлом, немає.

Прошу підтримати цей проект постанови, щоб ми всі як народні депутати розуміли, яка глибина цієї проблеми і яка потреба в її розв'язанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Слово надається народній депутатці України Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Якби всі народні депутати проводили прийоми і зустрічалися з людьми не тільки в центрі Києва, а й в територіальних громадах, на вулицях і площах, то знали б, що одним з найпоширеніших питань є питання незабезпеченості людей житлом.

Так сталося, що з радянською спадщиною ми отримали зруйновані комунальні квартири та будинки, в яких сім'ями жили люди, які довго трудилися в нашій країні на різних підприємствах, заводах, а зараз просто не мають де жити. Чи має держава Україна інформацію про цих людей? Чи мають держава Україна, уряд, органи виконавчої влади план дій, як розселити цих людей з комунальних квартир і що робити з державною власністю, якою вони були забезпечені? Ні, не мають.

Цей проект постанови, який ми зараз розглядаємо в цьому залі, покликаний бути лише першим кроком. Цього недостатньо. Люди не отримують квартири, не мають можливості зрозуміти, як потім компенсувати зруйноване житло. Але це тільки перший крок, щоб уряд взагалі розумів, яка потреба в цих людей, яка їх кількість, в якому стані житло, яким колись держава їх забезпечувала.

Тому надзвичайно важливо зробити цей крок, проголосувати цей проект постанови. А надалі без зайвих обіцянок, популізму, брехні держава має людям чесно сказати: хто, коли і в який спосіб може розраховувати на житло. Ми це повинні зробити сьогодні, а вже завтра це повинен зробити уряд, щоб люди мали цю прозору інформацію і чітко розуміли, що їм далі робити і як жити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Геращенко Ірині Володимирівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Звичайно, наша фракція буде підтримувати цей проект постанови, тому що це важлива річ.

Нам дійсно треба допомагати людям і необхідно сказати, хто має право отримати від держави житло, а хто не зможе цього зробити. Адже в нас черги, коли люди стоять з часів Хрущова, по 50-60 років перебувають у цих чергах і не можуть нічого отримати.

Єдине, на що хочу звернути вашу увагу. Подивіться початок, преамбула: «...передбаченого... статтею 31 Житлового кодексу Української РСР...». Друзі, ми досі не декомунізували наше законодавство. У нас до цього часу Житловий кодекс Української РСР. Я пропонував законопроект щодо зміни цього, але, на жаль, дотепер його не внесли на розгляд сесійного залу. Давайте вже нарешті! Ну скільки ж років?! Відсвяткували 30 років незалежності України, а все ще посилаємося на законодавство Української Радянської Соціалістичної Республіки. Це перше.

Друге. Коли ми кажемо, що треба забезпечити людей житлом. Подивіться, які проекти законів пропонує уряд. Законопроект [№ 5600](#) передбачається посилення податкового навантаження саме на будівництво, на нове житло, тобто

стосується того, що люди можуть сьогодні заробити і купити собі найпростішу квартиру.

Звичайно, право громадянина Зеленського на житло забезпечено вже на тисячу відсотків, незважаючи на всі обіцянки. Вілла в Кончі-Заспі, яку він обіцяв віддати дітям, то він її віддав – своїм дітям, і там тепер живе, повністю знехтувавши цією обіцянкою, як і всіма іншими.

То, вибачте, давайте дамо можливість людям, які хочуть купити житло, здійснити це, не посилюючи податкове навантаження, як це зараз намагається зробити влада. Тож давайте не діяти так, коли однією рукою ми порушуємо важливу тему щодо забезпечення людей житлом, а другою – вбиваємо можливість українців жити в гідних умовах.

Ну і, Зеленський, виконай свою обіцянку, віддай віллу дітям, не тільки своїм!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Приходько Наталії Ігорівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Колтуновичу Олександр Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Тема надзвичайно актуальна, але, на жаль, проект постанови питання не вирішує, тому що він декларативний. Ну, дивіться текст. От наскільки звучали і у вас, пані Галино, важливі питання, які необхідно вирішити. А що ми робимо? Доручаємо Кабінету Міністрів України, ставимо контролювати Шмигалья. Та ми ж знаємо, що він нічого не робить. Ми приймали постанови щодо енергетики. Це абсолютно порожні речі.

Ми підтримуємо цей проект постанови, тому що такі реєстри необхідні і проблему потрібно розв'язувати, але робити це треба глобальніше. Це перше.

Друге. Якщо ви хочете вирішувати питання забезпечення житлом населення, ви маєте вирішити питання номер один – іпотечного кредитування. Якщо Національний банк України підвищує облікову ставку з 6 до 8,5 відсотка, то

збільшується вартість кредитів, зокрема іпотечних. Це є непідйомним для громадян України. Ось що необхідно вирішувати.

Або другий момент: дайте можливість вирішити ще одне надзвичайно важливе для українців питання щодо забезпечення житлом. Людям, які отримали кредити на житло, іпотечні кредити, перерахуйте за тим курсом, за яким вони їх брали, бо коли відбулися «банкопад», девальвація національної грошової одиниці, то ті, хто взяв кредит у валюті, на сьогодні не можуть його виплатити.

Давайте вирішимо ще одне питання щодо забезпечення житлом. Коли ви дали можливість забирати житло в людей за житлово-комунальні борги, проголосувавши в цьому залі рішення, постала теж дуже важлива проблема.

І тепер стосовно ще одного важливого питання, про що сказала Юлія Тимошенко, – щодо ціни на газ для населення. Коли в нас ціна на газ для населення, замість 1 гривні, становить 10 гривень 38 копійок, коли в нас у 10 разів ціна вища, ніж має бути, чи платоспроможний громадянин України мати право на житло?

Ось цей комплекс проблем, дійсно, потребує глобального вирішення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще хтось бажає виступити? Так, бачу, Ірина Мирославівна. І Кучеренко, так?

Спочатку – Ірина Мирославівна, потім – Олексій Юрійович Кучеренко, і після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка, Ірино Мирославівно.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Група «Партія «За майбутнє». Безперечно, мажоритарники з групи «Партія «За майбутнє» підтримують цей проект постанови, тому що ми вважаємо, що відсутність житла в Україні – це одна з найактуальніших соціальних проблем.

Але давайте, товариство, будемо чесними. Що ми чекаємо в результаті прийняття цієї постанови? Навіть після того, як буде зібрано статистичні дані і проаналізовано наскільки складною і великою є ця проблема, ми не отримуємо відповіді, чи готовий уряд її розв'язувати.

Група «Партія «За майбутнє» вважає, що наступним кроком мають бути позиція і відповідь уряду щодо того, чи готові вони розв'язувати цю проблему, яким буде фінансування для вирішення питання житла для тих категорій нашого населення, які цього найбільше потребують. Вважаю, що ми повинні насамперед зосередитися на молоді, яка саме є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», голова Всеукраїнської громадської організації «Спілка власників житла України». Шановна пані Галино! Шановні колеги! Ми підтримаємо цей проект постанови, щоб вам не заважати. Але, повірте моєму багаторічному досвіду і ситуації в Україні, прийняття цієї постанови абсолютно нічого не вирішує, бо зовсім не вирішені принципові речі.

Пані Галино, ви назвали цей проект Постанови «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло». Та немає там жодних невідкладних заходів, розумієте. Гроші треба виділяти, державна житлова програма має з'явитися, а для того, щоб вона з'явилася, має бути замінений старий Житловий кодекс Української РСР, на який ви посилаєтесь, на новий сучасний Житловий кодекс України. До речі, Президент доручив вам розробити його, але минуло два роки, а ви не виконуєте укази свого Президента. Погано, шановні «слуги народу». Приймайте базові документи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Якщо дозволите декілька слів.

Абсолютно погоджуюся і дуже сподіваюся, що зал так само в єдиному пориві підтримає в другому читанні проект Закону «Про дерадянізацію законодавства України», одним із пунктів якого є заміна Житлового кодексу Української РСР, а також надання конкретного доручення Верховній Раді України про розробку відповідного проекту з чітко зафіксованими строками.

Колеги, переходимо до голосування за цей надзвичайно важливий проект постанови.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Постанови «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації права громадян на житло» ([№ 5251](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 343.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Далі, шановні колеги. Наступний законопроект [№ 5845](#). Ми маємо включити його до порядку денного сесії. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг» ([№ 5845](#)).

Прочу не розходитися, нам потрібні голоси.

Ставиться на голосування пропозиція про включення вищезазначеного законопроекту до порядку денного сесії. Нам потрібно набрати 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція розглянути це питання із застосуванням процедури *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Також потрібно набрати 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

І також ставиться на голосування пропозиція про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення потрібно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошується до слова народний депутат України Фріс Ігор Павлович. Будь ласка, Ігорю Павловичу.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Пригадуєте, нещодавно ми з вами великою кількістю народних депутатів підтримали законопроект про *paperless* Міністерства цифрової трансформації України, а також дискутували, чи можемо приймати його в цілому і чи ті зауваження, які мали деякі народні депутати, можуть бути потім розглянуті і прийняті в наступному законопроекті. Ми дійшли згоди, що проголосуємо за запропонований Міністерством цифрової трансформації України законопроект для врегулювання тих болючих питань, які пов'язані із застосуванням принципу мовчазної згоди.

Автори цього законопроекту, зокрема і я, визначили, що принцип мовчазної згоди не може бути застосовано у виняткових випадках, коли можуть бути в той чи інший спосіб врегульовані особисті і майнові права та обов'язки громадян України. Це стосується різних питань. Наприклад, реєстрації зміни імені та по батькові, державної реєстрації актів цивільного стану громадян, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, процедур банкрутства, виконавчого провадження тощо. Не можна просто так сказати державі, що це так, а якщо держава не відповість, то це так – стане автоматичним. Враховуючи це, ми запропонували своє бачення у вказаному законопроекті.

Законопроект узгоджено з Міністерством юстиції України та Міністерством цифрової трансформації України. Упевнений, що ним нівелюються ті проблеми, які були в основному проекті закону, який, як ми з вами знаємо, спрямовано на реалізацію цифровізації нашої держави.

Прошу вас, шановні колеги, прийняти цей законопроект за основу та в цілому, як і пропонує комітет, і надати можливість запустити систему цифровізації, цифрових підписів і реєстрації адміністративних послуг в електронному режимі.

Дякую всім. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

Запрошується до співдоповіді щодо цього законопроекту голова Комітету з питань цифрової трансформації Михайло Валерійович Крячко. Будь ласка, Михайле Валерійовичу.

КРЯЧКО М.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 8 вересня розглянув законопроект № 5845, в якому уточнюються положення Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», зокрема в частині визначення переліку суспільних відносин, на які не поширюються вимоги цього закону, та зміни підходу до визначення принципу надання публічної послуги за замовчуванням.

Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг» (№ 5845), внесений 10 серпня 2021 року народними депутатами Ігорем Фрісом та іншими, за наслідками його розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з дорученням комітету спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне опрацювання законопроекту під час підготовки його на підпис Голові Верховної Ради України.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Ірині Володимирівні Геращенко, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Ірино Володимирівно.

Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Цей законопроект найкращий і яскравий доказ того, до чого призводить поспіх у прийнятті законопроектів.

Нагадаю вам, що під час прийняття основного проекту закону ми вас попереджали, що замість того, щоб надавати можливість у «Прикінцевих положеннях» зазначати про набрання чинності законом через три місяці з дня його опублікування, краще ви дали б час (цих три місяці) для того, щоб комітет врахував всі ті пропозиції, які були висловлені під час першого читання, зокрема стосовно принципу мовчазної згоди.

Я особисто про це говорив під час пленарного засідання Верховної Ради України. Не почули. Терміново прийняли закон. Дали три місяці, після того, як Президент його швидко підписав і опублікував, щоб він набрав чинності. І тепер ми маємо з точки зору нормотворчої техніки дещо такий, я сказав би, екзотичний підхід. Уявіть собі, ми зараз вносимо зміни до закону, який не набрав чинності. Я, відверто кажучи, таких прецедентів не знаю.

Проте це не моя справа, для того є Головне юридичне управління, а надалі, можливо, Конституційний Суд України, який має розглядати, зокрема, питання процедури розгляду закону. Але звертаю вашу увагу, що саме такого роду речі призводять до помилок, які є і в цьому законопроекті. Наприклад, у частині виконавчого провадження, що передбачено стосовно принципу мовчазної згоди, відповідно зміна по батькові, а також низки інших речей, про які ми попереджали ще під час обговорення проекту закону в першому читанні.

Безумовно, ми підтримуємо цей законопроект, хоча, яка буде його доля і як на це подивиться, зокрема, орган конституційного контролю, ми не знаємо.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України **КОНДРАТЮК О.К.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Анна Скороход, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Лубінцю.

ГОЛОВУЮЧА. Дмитро Лубінець. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий

округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Добрий день, шановна президіє, шановні народні депутати, громадяни України! Безсумнівно, я підтверджую всі слова, які сказав попередній промовець.

Знаєте, я з цієї трибуни постійно звертаюся до своїх колег і запрошуюю їх: прочитайте висновок Головного науково-експертного управління, не голосуйте за все підряд, що вноситься в порядок денний, крім того, не голосуйте бездумно за основу і в цілому. Це саме приклад того, що майже всі народні депутати, зокрема представники депутатської групи «Партія «За майбутнє», під час прийняття проекту Закону «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» за основу і в цілому наголошували, що ви робите помилку. Дійсно, те, про що сказав наш колега Ігор Фріс, так званий принцип мовчазної згоди, коли кожен державний орган, отримавши запит від громадян України, протягом трьох днів має надати відповідь, інакше, якщо він її не надасть, то це сприймається як мовчазна згода на позитивну відповідь, не може працювати.

Шановні народні депутати, безумовно, сьогодні ми повинні за це проголосувати. І депутатська група «Партія «За майбутнє»... Як мажоритарники ми кожного дня стикаємося з цією проблематикою. Дійсно, ще не набрав чинності закон, що може призвести просто до колапсу. Зараз ми повинні проголосувати. Ми можемо проголосувати законопроект за основу і в цілому, бо він технічний і маленький, ним виправляється помилка.

Шановні народні депутати, давайте з кожного подібного випадку робити висновки. Все-таки закликаю вас: читайте висновок ГНЕУ, голосуйте, думаючи і чітко розуміючи, за що ви голосуєте.

Дякую і прошу парламент підтримати цей законопроект.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Соболеву Сергію Владиславовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Кабаченку Володимирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановна президіє! Шановні колеги! Ще раз, діджиталізація,

інформатизація, перехід на електронні послуги – це круто і правильно. Позбавити людей необхідності стояти у чергах, чекаючи на купу папірців і витрачаючи свій час і нерви, погоджуюся, – це також актуально. Але ще актуальніше саме перед початком опалювального сезону змусити НАК «Нафтогаз України» відкрито опублікувати інформацію про ціни, за якими компанія імпортувала газ протягом останнього року.

Тож звертаюся до голови Комітету з питань цифрової трансформації з проханням розробити таку електронну послугу, щоб громадяни України врешті-решт отримали прозорий доступ до інформації про ціни на газ від НАК «Нафтогаз України».

Щодо законопроекту № 5845. Проблема полягає в тому, що ним не виправляється головна вада основного законопроекту [№ 5495](#), а саме: принцип мовчазної згоди. Проектом закону пропонується в примусовому порядку абсолютно всіх переводити на електронні публічні послуги.

Шановні колеги, а чи впевнені ви, що на сьогодні вже запрацювали всі реєстри і що ця, дійсно, прекрасна ініціатива не завершиться колапсом? І як бути з кібершахрайством? Де запобіжники, які мають бути передбачені в законопроекті, саме щодо цього?

Яскравим прикладом зловживання електронними послугами є випадок громадянки України, яка навіть не мала акаунту в додатку «Дія», коли від її імені було взято кредит через цифрову крадіжку особистості.

Тож фракція «Батьківщина» утримається під час голосування за цей законопроект у першому читанні, але за умови врахування наших поправок до другого читання ми із задоволенням його підтримаємо.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Білозір Ларисі Миколаївні, депутатська група «Довіра».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановні українці! Погоджуюся з колегами щодо цього законопроекту. Ми 15 липня ухвалили закон, до якого вносимо зміни і який набере чинності з 7 листопада, тобто вносимо зміни до закону, який ще не набрав чинності. Добре, що ми їх вносимо і виправляємо помилки, але чому не можна прислухатися до порад? Я як голова підкомітету з питань адміністративних послуг та адміністративних процедур про це не раз говорила і вносила поправку щодо принципу мовчазної згоди, але чомусь її не було підтримано, і тепер ми маємо вносити зміни до закону, який ще не набрав чинності.

Дякую пану Фрісу, що він зміг переконати колег і виправив усі ті помилки щодо принципу мовчазної згоди. Ви ж знаєте, що нас попереджав аналітичний центр – програма SIGMA, це як Венеційська комісія у сфері державного управління, про те, що це буде величезна помилка. Що фактично ми маємо? Якщо надається якась послуга і адміністративний орган має документи, то він не має права вимагати в людини ці документи – це правильно. Але навіщо вносити зміну про три дні: якщо не отримуємо цей документ, то це означає, що він уже є, уявляєте? Це повний дисонанс.

Дякую пану Фрісу, який вніс поправки про те, що цей принцип не застосовується до державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, до державної реєстрації юридичних осіб. Це дуже важливо, інакше ми мали б величезні проблеми. І, звичайно, збільшив цей строк до п'яти днів.

Колеги, ще раз прошу вас, дійсно, працювати системно, прислухатися до всіх стейкхолдерів, а не так: за тиждень-два приймати закон, а потім півроку, а то і більше, виправляти помилки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність ще... Так, бачу.

Железняк Ярослав Іванович. Більше ніхто не хоче виступати, тому після цього ми переходимо до голосування за цей законопроект.

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Ми зараз героїчно виправляємо помилки, які також героїчно літом робили. Дякую колегам, які звернули на це увагу. Звичайно, законопроект треба підтримувати.

Знаєте, у нас зараз триває багато дискусій щодо необхідності турборежиму, врахування зауважень Головного юридичного управління або Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Сподіваюся, ця ситуація – це чудовий доказ того, що дуже часто зауваження, які пишуть в офіційних документах Верховної Ради України і готують для нас, є важливими.

Тому ще раз дякую колегам, які звернули на це увагу. Сподіваюся, що в майбутньому всі комітети будуть готувати до другого читання свої тексти так, щоб ми потім героїчно їх не виправляли.

Дякую. Підтримуємо законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, за обговорення.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, а також вкотре зважити на те, що COVID-19 тільки набирає чергову силу. Я просив і прошу дотримуватися заходів безпеки: надіти маски та обробляти руки і поверхні.

Шановні колеги, ви готові до голосування?

Ставиться на голосування пропозиція комітету прийняти законопроект за основу і в цілому, але так, як ми завжди робимо: спочатку за основу, а потім, якщо не буде заперечень, у цілому.

Спочатку ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг» ([№ 5845](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Є пропозиція комітету прийняти законопроект у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Немає заперечень?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення надання публічних (електронних публічних) послуг» ([№ 5845](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 4378](#)). Це перше читання.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Відповідно до Регламенту Верховної Ради України для прийняття рішення необхідно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації Юрій Федорович Щиголь.

Шановні колеги, але перед тим, як ми розглянемо це питання, я вкотре звертаюся до суб'єктів права законодавчої ініціативи з проханням не вносити більше проекти законів про внесення змін до законів (*Оплески*), бо з назви проекту повинно бути зрозуміло, чого стосується цей законопроект і на регулювання яких правовідносин його спрямовано.

Будь ласка.

ЩИГОЛЬ Ю.Ф., голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. Добрий день, шановний головуючий, шановні народні депутати! На ваш розгляд представлено проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» (№ 4378).

Ми всі розуміємо, що існує реальна загроза фізичного, кібернетичного, техногенного характеру для критичних державних інформаційних ресурсів. До таких ресурсів належать державні реєстри, бази даних органів влади та їх інформаційно-аналітичні системи, що обслуговують поточну діяльність цих органів, а також діяльність, яка пов'язана із наданням послуг громадянам. Тому, через наявність у таких системах документів з обмеженим доступом, а також персональних даних громадян, втрата інформації може призвести до негативних наслідків.

В умовах гібридної війни вірогідність цілеспрямованих дій щодо порушення функціонування або знищення критичних державних інформаційних ресурсів є набагато вищою, а тому питання унеможливлення або зменшення подібних ризиків є одним із пріоритетних завдань.

Метою цього законопроекту є врегулювання на законодавчому рівні питання інформаційної безпеки відомостей державних електронних інформаційних ресурсів у державних органах у разі настання негативних наслідків, таких як кібератака або кіберінцидент.

Зазначеним проектом закону передбачається покладення на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України обов'язків щодо збереження резервних копій інформації та відомостей державних електронних інформаційних ресурсів. Також пропонується доповнити Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» нормою, якою на державні органи, військові формування, державні підприємства, установи та організації покладається обов'язок щодо створення резервних копій у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України.

Наразі Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України відповідно до рішення уряду здійснює заходи щодо створення Національного центру резервування державних інформаційних ресурсів.

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Федоровичу.

Запрошується до співдоповіді заступник голови Комітету з питань цифрової трансформації Федієнко Олександр Павлович. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П. Доброго дня, шановні колеги! Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України» (№ 4378), поданий Кабінетом Міністрів України, є невеликим за розміром. Цим законопроектом на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України покладаються обов'язки щодо збереження резервних копій інформації та відомостей державних електронних інформаційних ресурсів. Його прийняття дозволить врегулювати

правові основи організації відновлення доступу та функціонування інформаційної інфраструктури в державних органах в разі настання негативних наслідків, таких як кібератака або стихійне лихо.

Шановні колеги, про що йдеться? Якщо буде втрачено державну цифрову інформацію, то Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України зможе відновити її з тих резервних копій, які буде зроблено заздалегідь.

Законопроект містить окремі техніко-юридичні недоліки. Зокрема, відповідно до усталених правил законодавчої техніки бажано конкретизувати назву законопроекту. Назва проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України», м'яко кажучи, не розкриває його суті.

Без сумнівів, прийняття проекту закону позитивно вплине на сталість функціонування державної інформаційної інфраструктури та стан національної безпеки у цьому секторі. А зауваження, які є, можна врахувати під час підготовки проекту до другого читання.

Комітет з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 3 лютого ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу. Але, враховуючи його невідкладність і те, що нам потрібно зберігати відповідну інформацію, звертаюся до вас з пропозицією підтримати законопроект за основу та в цілому або скоротити термін розгляду.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Павловичу.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Федині Софії Романівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово моєму колезі Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Звичайно, ми підтримаємо цей законопроект, тому що в умовах тієї гібридної агресії, яка здійснюється проти нашої країни з боку Кремля, це є дуже необхідним. Але одночасно хотів би сказати про три важливі речі.

Перше. Повністю підтримую Першого заступника Голови Верховної Ради України в тому, що некомпетентність у протидії гібридній агресії може дорого

коштувати нашій країні. До речі, некомпетентність починається з того, як називаються проекти законів, коли їх вносять до Верховної Ради України.

Друге. Гібридна агресія чиниться росіянами і всередині країни. На жаль, елементи цієї гібридної агресії чи гібридних дій ми відчуваємо навіть у такому питанні, як створення ТСК з питань розслідування інформації про «злив» операції щодо «вагнерівців».

Звертаюся до керівництва Верховної Ради України з проханням вважати мій виступ із цієї трибуни депутатським запитом. Чому була спроба, порушуючи Закон України «Про статус народного депутата України», не допустити народних депутатів від опозиції на засідання тимчасової слідчої комісії всередині приміщення Верховної Ради України? Узагалі це нонсенс, бо будь-який народний депутат України може брати участь у будь-яких засіданнях комітетів Верховної Ради України чи заходах, які відбуваються під егідою Верховної Ради чи в її приміщеннях.

І третє. Знов-таки стосовно тимчасової слідчої комісії з питань розслідування інформації про «злив» операції щодо «вагнерівців» у найвищих кабінетах держави. Згідно зі статтею 8 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» голова такої комісії може виходити і говорити хоч щось виключно на підставі рішень, які приймаються цією тимчасовою слідчою комісією. Щось мені підказує, що жодних протоколів і жодних рішень відносно цього не приймалося.

Прошу оформлювати такі рішення виключно протоколами, а якщо цього немає, будь ласка, не підробляйте попередні протоколи засідань, як це робиться зараз представниками влади на найвищому рівні стосовно цієї справи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Наливайченку Валентину Олександровичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні пани з президії! Шановні громадяни України! Шановні народні депутати! Сьогодні знову пропонують внести зміни до законодавства, яке, насправді, давно потрібно чітко і просто врегулювати.

Прямим обов'язком держави є не тільки збереження, а й насамперед захист резервних копій усіх баз даних, які є важливими для громадян України. Тому в мене запитання до тих, хто в нас відповідає за кібербезпеку: ви хоч раз протестували принаймні одне критичне відомство з точки зору кіберзахисту і невразливості до кібератак? Я знаю відповідь, не поспішайте.

Вимагаю, щоб професіонали почали робити професійні речі для захисту не лише баз даних державних установ, згадайте про людей, захистіть персональні

дані і бази даних громадян України, місцевих органів влади! Наприклад, екологічні паспорти областей є критичними для функціонування держави? На ваш погляд – ні, а на погляд людей – так. Де вони будуть зберігатися і як захищатися? Про це треба думати вже зараз і професійно. Це перше.

І друге. Фракція «Батьківщина» підтримувала кібердіалоги з Європейським Союзом. Питання, яке вкрай важливе, – синхронізувати наше законодавство і наш захист баз даних з європейським законодавством, тобто зробити так, як роблять європейські країни. Як приклад можна і треба брати Естонію. Знаю, що серед нас у залі є голова профільного Комітету з питань цифрової трансформації пан Крячко, тому звертаюся до нього: залучіть найкращих фахівців із міжнародним досвідом з Естонії, щоб Україна вже на старті врахувала найсучасніші підходи європейського рівня.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Полякову Антону Едуардовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату України, члену депутатської групи «Партія «За майбутнє» Сергію Ярославовичу Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Ярославович Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Десь у кулуарах, в залі можна почути про те, що це технічний законопроект, який треба приймати без обговорення. У корені не погоджуюся з цим твердженням, але погоджуюся з колегою Наливайченком, який сказав, що давно треба було протестувати на конкретних центральних органах виконавчої влади, як це працює.

На превеликий жаль, є серйозне запитання: чому сьогодні, наприкінці вересня 2021 року, ми тільки в першому читанні розглядаємо цей законопроект? Скоро буде два з половиною роки, як працює наше скликання Верховної Ради України; 5 лютого 2020 року створено Командування Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України. І ми лише зараз це розглядаємо! А ви знаєте, що до цього переліку відомств не включено правоохоронні органи, Національне антикорупційне бюро України, Національну поліцію, Службу безпеки України, Офіс Генерального прокурора? Там немає даних, які повинні мати резервні копії?

Товариство, не можна приймати цей законопроект за основу та в цілому. Саме тому й не можна, що там неповний перелік установ, які потребують захисту. Тому, звичайно, давайте прийнемо в першому читанні за основу цей проект, ще раз кажу, який внесли на розгляд тільки через два з хвостиком роки нашої каденції, і уникнемо недоопрацювань. Також вперше протестуємо, коли ми це зробимо, можливо, ще до кінця року, як воно працює. Тому що це не хихоньки, а серйозне питання національної безпеки.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» голосуватиме «За» в першому читанні і закликає зал підтримати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Цим законопроектом пропонується врегулювати окремі питання щодо збереження інформації на електронних носіях, тобто зберегти і захистити бази даних державних органів влади та персональні дані наших громадян на інформаційних ресурсах. Звичайно, що в умовах стрімкого переходу на електронний документообіг у нашій країні це стає логічним і зрозумілим.

Також слід зазначити, що гібридна агресія Кремля зростає і, однозначно, потрібно краще і якісніше захищати інформацію на електронних носіях. Крім того, з кожним роком у світі зростає кіберзлочинність, збільшується кількість кібератак, а зловмисники вимагають шалені кошти для відновлення даних після кожної кібератаки. Тому наші державні органи, які ще й перебувають під особливим наглядом агресора, потрібно якомога швидше захистити.

Зрозуміло, що реалізація проекту закону потребуватиме видатків з державного бюджету: в наступні два роки це понад 300 мільйонів гривень, але варто піти на цей крок, адже сума викупу, яку вимагають хакери, зазвичай становить набагато більші кошти. Ще гірше, якщо агресор все-таки знищить наші електронні інформаційні носії.

Вважаю, що сьогодні потрібно прийняти цей законопроект у першому читанні за основу. Депутатська група «Довіра» підтримує його в першому читанні, а надалі доопрацюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Андрійовичу.

Шановні колеги, чи бажає ще хтось висловитися щодо цього законопроекту? Якщо ні, то ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Дивіться, колеги, була пропозиція комітету прийняти законопроект за основу і, якщо не буде заперечень залу, в цілому, а якщо будуть заперечення, то

скоротити строки його підготовки до другого читання. Тому ставитиму пропозиції поступово.

Спочатку ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 4378](#)) за основу.

Готові голосувати? Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, в цілому – ні? Тоді ставитиму пропозицію про скорочення строків. У цілому ж – проти, так? Добре.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України» ([№ 4378](#)). Прошу народних депутатів підтримати та проголосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо уточнення деяких положень та сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації» ([№ 5397](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 5397-1](#).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення необхідно 150 голосів.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова голова підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Олексій Васильович Мовчан. Оскільки він виступатиме і як автор, і від комітету, прошу надати 4 хвилини.

МОВЧАН О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановна президіє, шановні народні депутати, українці! Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо уточнення деяких положень та сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації» ([№ 5397](#)) спрямовано на вдосконалення та виправлення деяких положень профільного закону, що був прийнятий у 2018 році.

Пояснюю ключові новели. Законопроектом пропонується скасувати заборону на приватизацію підприємств з виготовлення, ремонту технічних та інших

засобів реабілітації для осіб з інвалідністю. На сьогодні цим видом бізнесу займаються як державні, так і приватні підприємства, проте приватні працюють значно успішніше і вже завоювали 85 відсотків ринку, на якому замовником переважно виступає держава. Натомість державні (казенні) підприємства вправляються в нарощуванні кредиторської заборгованості, яка на кінець 2020 року становила майже 90 мільйонів гривень, а заборгованість із виплати заробітної плати – понад 10 мільйонів гривень. Завдяки приходу приватних інвесторів зменшиться навантаження на державний бюджет без погіршення ситуації людей з інвалідністю, які потребують якісних та сучасних засобів реабілітації. Це перше.

Друге. Законопроектом водночас пропонується встановити обмеження для приватизації підприємств з виготовлення та ремонту всіх видів зброї, що перебуває на озброєнні Збройних Сил України, інших утворених відповідно до закону військових формувань, Служби безпеки України. Таке обмеження дозволить зберегти військово-промисловий комплекс, забезпечивши заборону відчуження на рівні закону.

Третє. Ще одне питання, яке вирішується з прийняттям цього законопроекту, – це проведення повторних аукціонів із зниженням стартової ціни під час продажу об'єктів малої приватизації. Зараз проведення окремих видів аукціонів з продажу об'єктів малої приватизації заблоковано через неоднозначне формулювання норми, яка була в одному з прийнятих ковідних законів, про недопущення продажу об'єктів великої приватизації із зниженням стартової ціни під час пандемії. Законопроектом чітко розділяються ці поняття і усувається колізія.

Наведу яскравий приклад успіху малої приватизації. Нещодавно я відвідав приміщення центрального автовокзалу в місті Києві, того, який ще кілька років тому «радував» пасажирів облущеними стінами і антисанітарією. Зараз ситуація кардинально змінилася: приміщення стали сучасними і чистими, з'явилися зручна навігація, фуд-корт, готельні номери, умови для перевізників і пасажирів, жорсткий облік пасажиропотоку. А державний бюджет отримав 270 мільйонів гривень завдяки продажу 99 відсотків акцій підприємства в рамках малої приватизації на прозорих аукціонах.

На думку народних депутатів – членів Комітету з питань економічного розвитку, прийняття законопроекту № 5397 удосконалить окремі положення Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», що регулюють відносини з реалізації державного та комунального майна, та сприятиме надходженню до державного бюджету коштів від приватизації об'єктів права державної власності.

Отже, Комітет з питань економічного розвитку пропонує законопроект № 5397 прийняти за основу і відповідно відхилити законопроект № 5397-1.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Васильовичу.

Слово надається автору альтернативного законопроекту народному депутату України Морозу Володимирі Вікторовичу. Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день, шановні друзі! Мажоритарний округ № 59, Донеччина. Я детально вивчив законопроект № 5397 та вважаю, що його можна частково підтримати, а також потрібно уважно подивитися на соціальні наслідки, які матиме процес приватизації державних підприємств й інших об'єктів.

Думаю, що вкрай важливо підтримати запропоновані автором проекту норми, якими передбачається запровадження мораторію на приватизацію оборонних підприємств з виготовлення та ремонту всіх видів зброї, що перебуває на озброєнні Збройних Сил України, Служби безпеки України. Це, дійсно, сприятиме захисту державних інтересів і національної безпеки. Не викликають заперечень і пропозиції авторів законопроекту стосовно уточнення термінології законодавства.

Водночас є ряд положень основного проекту, які прямо суперечать інтересам українських громадян, що матиме негативні соціальні наслідки, до того ж значного масштабу.

Насамперед ідеться про пропозицію дозволити приватизацію державних підприємств з виготовлення, ремонту технічних та інших засобів реабілітації для осіб з інвалідністю. Абсолютно очевидно, що це антисоціальна по своїй суті ініціатива, адже приватизація таких підприємств призведе до втрати контролю держави. І тому ми пропонуємо наступне.

Перше. Залишити в законі норму про заборону приватизації державних підприємств з виготовлення, ремонту технічних та інших засобів реабілітації для осіб з інвалідністю.

Друге. На період встановлення урядом через пандемію карантину та обмежувальних заходів заборонити будь-які приватизаційні процедури щодо продажу об'єктів великої приватизації та визнати такими, що втратили чинність, уже прийняті рішення щодо приватизації таких об'єктів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Вікторовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати ці законопроекти? Є. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Тістику Ростиславу Ярославовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ТІСТИК Р.Я., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роксолані Підласій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роксолана Андріївна Підласа. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, доброго дня! Хочу вам вчергове нагадати, що в цьому році ми заклали до державного бюджету 12 мільярдів гривень надходжень від приватизації, і це був абсолютно правильний крок. Ці гроші дозволять нам менше позичати і менше влізати в боргову яму, в якій зараз перебуває країна.

На сьогодні план щодо надходжень у розмірі 12 мільярдів гривень виконано на 25 відсотків, і ми з вами розділяємо відповідальність за цей результат. Так відбулося, тому що чотири місяці в цьому році приватизацію було заборонено взагалі, а зараз заборонено проведення аукціонів із зниженням стартової ціни. Відверто хочу вас запитати: як ми можемо вимагати якогось результату від Фонду державного майна України, якщо не надаємо йому інструментів для виконання завдання?

Що таке мала приватизація? Хочу одразу пояснити: це дуже часто майданчик, який насамперед потребує інвестицій, це можуть бути взагалі голі стіни без вікон і дверей, в які потрібно вкласти купу коштів для того, щоб цей майданчик запрацював повноцінно. Пропоную дати Фонду державного майна України можливість все-таки продавати ці об'єкти і виконати план, який ми перед ним поставили.

Стосовно приватизації реабілітаційних санаторіїв і центрів. Сьогодні в державній власності лише 12 таких підприємств, які дуже мало функціонують, а натомість здебільшого накопичують податкові борги та борги із виплати заробітної плати. Приватними компаніями контролюється 85 відсотків ринку реабілітаційних послуг, і держава абсолютно нормально закуповує ці послуги у приватних компаній для реабілітації осіб з інвалідністю.

Пропоную не спекулювати на цьому питанні та проголосувати за законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Руцишину Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги! Ми виступаємо за відновлення продажу об'єктів великої та малої приватизації, незважаючи на обмеження, які є через коронавірус. Країна вже давним-давно повинна була вжити цих заходів, оскільки вони є обов'язкового рівня, тобто *must have* (повинно бути зроблено), хоча і недостатнього для відновлення нашої економіки.

Ми часто вказуємо на гарний приклад Польщі, яка за макроекономічними показниками дуже подібна до України. Мовляв, хотіли, щоб наша країна розвивалася так само або навіть швидше в економічному плані. Але ми забуваємо, що в Польщі було 8 тисяч підприємств, які виконували функції держави, а залишилося тільки 50.

Але основне, в чому полягає негативна роль підприємств державної власності, які не виконують функції держави, а творять недолуге господарювання і, як ви бачили, нарощують кредитну заборгованість, це те, що вони псують конкурентне середовище, не даючи змоги подати сигнал зовнішньому інвестору заходити на ринок України і, найголовніше, внутрішньому – інвестувати тут.

Для тих, хто хвилюється, варто наголосити, що законопроект потрібно підтримати з урахуванням зауважень, які висловлені профільною спільнотою та Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України.

Водночас залишаються певні обмеження, пов'язані з виконанням державою своїх функцій. Встановлюється обмеження на проведення аукціонів із зниженням стартової ціни, аукціонів за методом вивчення цінових пропозицій та приватизації шляхом викупу під час дії карантину та інших обмежувальних заходів. До об'єктів, які не підлягають приватизації, хочу ще раз наголосити, належать підприємства з виготовлення та ремонту всіх видів зброї, що перебуває на озброєнні Збройних Сил України, інших військових формувань, Служби безпеки України тощо.

Закликаємо голосувати за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Зінкевич Яні Вадимівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Степану Івановичу Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроектом пропонується виключити державні підприємства з виготовлення, ремонту технічних та інших засобів реабілітації для осіб з інвалідністю з переліку об'єктів, які заборонено приватизувати. Це перше.

Друге. Включити до цього переліку підприємства з виготовлення та ремонту всіх видів зброї, що перебуває на озброєнні Збройних Сил України.

Третє. Викласти в новій редакції терміни «електронна торгова система» та «центральна база даних».

Водночас хочу сказати, що ефект від відновлення аукціонів з продажу об'єктів великої приватизації під час обмежувальних заходів можемо порівняти з прикладом проведення аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації ще у 2018 році. Тоді це дало позитивний технологічний, законодавчий і організаційний ефект, внаслідок чого ми одержали добрі доходи до державного бюджету.

Є справедливі зауваження Головного науково-експертного управління. Зокрема, Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності було включено урядом до переліку господарських товариств та об'єднань, у статутних капіталах яких частка корпоративних прав, що належать державі, становить 100 відсотків. Це перше.

Друге. Проектом пропонується уточнити чинну редакцію Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо переліку об'єктів, які не підлягають приватизації. Зокрема, пропонується змінити слова «загальнонаціонального значення» на слова «об'єкти загальнонаціонального значення».

Ми обговорювали це питання на засіданні фракції. Не було однозначності, а було багато ризиків і законодавчих неузгодженостей. Тому фракція політичної партії «Європейська солідарність» взагалі утримується від голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Тарасу Івановичу Батенку, група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово колезі Антону Едуардовичу Полякову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Едуардович Поляков. Будь ласка.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги, ми вчергове бачимо наслідки ваших бездумних голосувань. Адже представники нашої депутатської групи, коли ви голосували за велику приватизацію, говорили, що не можна цього робити.

Дуже добре, що ви пропонуєте заборонити приватизацію підприємств, які виготовляють та ремонтують зброю для Збройних Сил України, але ж слідкуйте за руками. Ви тут розповідаєте про майданчики, але ваш законопроект, з одного боку, це гарна ініціатива, а з іншого – за його нормами дозволяється продавати об'єкти великої приватизації, щоправда, без зниження стартової ціни, хоча ми всі знаємо, що балансова ціна багатьох підприємств і так занижена.

У мене запитання. Якщо цей склад Верховної Ради України прийшов на фоні того, що була масова недовіра українців до восьмого скликання парламенту, то яке ви маєте право продавати підприємства, що належать громадам,

українцям, враховуючи, що 70 відсотків українців вам уже не довіряють? Яке ви маєте право продавати стратегічні підприємства: ПАТ «Центренерго», ВАТ «Тернопільобленерго», ПАТ «Запоріжжяенерго», АТ «Харківобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Херсонська ТЕЦ», АТ «Дніпровська ТЕЦ», АТ «Криворізька теплоцентраль», ВАТ «Азовмаш», АТ «Електротяжмаш», АТ «Одеський припортовий завод», ПАТ «Сумихімпром»? Це гіганти, які належать виключно державі, українцям. Ви не маєте права зараз, тим паче з такою недовірою українців, продавати їх вашим же олігархам, з якими ви тут добре боретесь і з якими сидите в одній ложі на футболі.

Ми не будемо підтримувати цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи бажає ще хтось виступити в обговоренні? Так, бачу, Скорик. Ще хтось буде? Від фракції «Слуга народу» ще доповідачів не було? А, від нас виступала Підласа, не можна більше дати слова.

Слово надається Миколі Леонідовичу Скорику від фракції «Опозиційна платформа – За життя». Після цього прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Наша фракція буде підтримувати альтернативний законопроект № 5397-1, який розробив наш однопартієць пан Мороз.

Хочу запитати, користуючись нагодою, керівництво уряду та Фонду державного майна України, а також розробників цього законопроекту: що в нас з переліком стратегічних об'єктів, які не підлягають приватизації? Пам'ятаю, що на початку нашої каденції цей перелік було скасовано і нам обіцяли, що через два місяці буде новий перелік.

Уперше, саме за цієї каденції, ми не маємо Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації. Фактично парламент позбавлено контрольної функції, що була всі скликання.

Ми вважаємо, що це питання – розкрадання стратегічного державного майна, яке є надбанням усього народу України, абсолютно неконтрольоване. Це потрібно терміново припинити. Влада має виконати свої обіцянки щодо затвердження переліку стратегічних об'єктів, які не підлягають приватизації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів. Прошу підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо уточнення деяких положень та сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації» ([№ 5397](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу зайняти свої місця. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

До мене звернувся...

Будь ласка, Давиде Георгійовичу, з процедури.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Пропоную, враховуючи те, що нам залишилося зовсім мало часу до перерви, розглянути законопроект [№ 5109](#) і проголосувати його. Ми встигнемо це зробити до перерви. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшла пропозиція змінити порядок розгляду питань на пленарному засіданні та розглянути зараз зазначений законопроект (*Шум у залі*). Добре. Спочатку проголосуємо про зміну порядку розгляду питань, а далі починаємо розглядати цей законопроект.

Ставиться на голосування пропозиція Давида Георгійовича Арахамії про зміну порядку розгляду питань і перехід зараз до розгляду проекту Закону «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні» (№ 5109). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Запрошується на трибуну голова комітету Дмитро Валерійович Лубінець.

Чи буде хтось наполягати на поправках? Тільки народний депутат В'ятрович? Чи йдемо по поправках? Ідемо по поправках (*Шум у залі*).

Перерва буде через 5 хвилин, ви трошки...

Поправка 1. Народна депутатка Піпа. Не наполягає, так?

Поправка 2. В'ятрович (*Шум у залі*).

Що? Просто перше прізвище – Піпа, а там багато прізвищ.

Поправка 1. Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Чесно кажучи, не розумію, чого так поспішати. Мені дуже прикро, що ми сьогодні насамперед не голосуємо проект постанови стосовно позиції Верховної Ради України щодо невизнання виборів до Державної Думи

Російської Федерації, у яких брали участь наші громадяни (*Оплески*), але поспішаємо з абсолютно дивним законопроектом.

Так от, якщо така історія, то я можу піти по всіх поправках. Найперше, коли на території України проживає більше ніж 150 різних національностей, меншин тощо, ми сьогодні розглядаємо абсолютно цікавий законопроект.

Моя поправка стосується наступного. Вважаю, що потрібно назвати законопроект – «Про запобігання та протидію антисемітизму та українофобії в Україні».

Прошу підтримати і проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування... Позиція комітету, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дуже коротко. Шановні колеги, ми не можемо змінити назву цього законопроекту, бо він корелюється із Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», у назві якого є слова «в Україні». Саме з цих міркувань ми й залишили запропоновану назву законопроекту. До речі, такі за змістом поправки подавалися не тільки від представників фракції «Голос», а й від інших народних депутатів. Я вже пояснив, чому ми їх відхилили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви почули позицію автора поправки і позицію комітету. Комітет пропонує поправку відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято.

Стосовно проекту, про який ви сказали. Абсолютно з вами погоджуюся, але інформую, що його тільки одержано Верховною Радою України і зареєстровано, але ще не розписано. Як тільки це буде зроблено, ми обов'язково проведемо всі необхідні процедури і внесемо його на розгляд залу.

Поправка 2. Народний депутат В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, мені дуже шкода, що парламент використовується для актуалізації російських фейків про буцімто загрозу антисемітизму в Україні, хоча за рівнем антисемітизму Україна на 18 місці серед країн Центральної та Східної Європи.

Але, якщо більшість не може обійтися без цього законопроекту, вважаю, що його слід докорінно доопрацювати, починаючи з усунення абсолютно російського кліше «антисемітизм в Україні» і закінчуючи розширенням сфери дії такого закону.

Поправкою пропонується назву проекту закону викласти у такій редакції: «Про запобігання та протидію українофобії, антисемітизму, національній, расовій, релігійній ворожнечі та ненависті». Відхилення цієї поправки означає особливе правове регулювання для однієї етнічної групи та ігнорування інших, що суперечить Конституції України.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Шановні колеги, поправок щодо введення терміна «українофобія» дуже багато. Справді, народний депутат Володимир Михайлович В'ятрович подав сім таких поправок.

Хочу, щоб ви не поширювали недостовірну інформацію. Комітет не виступає проти чи за ці поправки, ми можемо їх підтримати. Але є такий Закон України «Про Регламент Верховної Ради України». Якщо в першому читанні прийнято законопроект, предметом регулювання якого є тільки антисемітизм, то доповнити інше регулювання, інші юридичні терміни неможливо. На це окремо звернуло увагу Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України.

Тому, за всієї моєї поваги, колеги, ми не могли підтримати ці поправки. Тобто ваших сім поправок, 20 поправок від представників фракції «Голос», 20 поправок Савчук не могли бути підтримані, тому їх і відхилили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мені здається, що відповідь ви почули. Наполягаєте на голосуванні поправки?

Ставиться на голосування поправка 2 народного депутата В'ятровича. Позицію комітету ви почули, він пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 3. Народна депутатка Савчук. Наполягаєте? У вас не ввімкнено мікрофон. А є народна депутатка Савчук у залі? Немає. Ідемо далі.

Поправка 4. В'ятрович. Будь ласка, Володимире.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні колеги, голова комітету щойно апелював до того, що ми не можемо порушувати Регламент Верховної Ради України, але цей законопроект є порушенням Конституції України, що набагато важливіше.

Колеги, прошу усвідомити, наскільки чутливим є питання, і діяти згідно з дотриманням конституційного принципу рівності всіх громадян, незалежно від їх етнічного походження. Пропоную засудити цим проектом закону антисемітизм, українофобію, взагалі національну, расову, релігійну ворожнечу та ненависть. Водночас, підкреслюю, поняття «антисемітизм» у всьому тексті проекту

закону залишається, як і всі важливі положення з першого читання. Вважаю, що саме так буде відповідально і правильно, бо ухвалювати окремі закони для кожної національності або ставити в нерівні умови людей різних національностей – це шлях у нікуди.

Прошу підтримати цю дуже важливу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз 12 година 1 хвилина, ми вже проголосуємо після перерви.

Оголошується перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо розгляд законопроекту № 5109. Ми зупинилися на поправці 4. Народний депутат В'ятрович доповів її суть.

Представник комітету бажає висловитися чи досить попередньої аргументації? Бажаєте, так? Будь ласка, коротко.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Як я і наголошував раніше, комітет залишається прихильником того, що ми не можемо відповідно до Регламенту Верховної Ради України вносити суттєві зміни. Предметом відання цього проекту закону є антисемітизм, і ми не можемо доповнювати проект будь-чим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 4 народного депутата В'ятровича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 5. Савчук. Будете наполягати? Її немає? Так, її немає, зрозумів.

Поправка 6. Бобровська. Плануєте виступити? Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, мені, чесно кажучи, дивно чути як рекомендацію пояснення Головного науково-експертного управління. Неодноразово були прецеденти, коли ми змінювали назву законопроекту. Крім того, ми змінювали преамбулу, назву і текст проекту, власне підхід.

Наполягаю на тому, щоб викласти преамбулу законопроекту в наступній редакції: «Цей Закон спрямований на протидію та запобігання антисемітизму та українофобії, їх проявам в Україні». Або, як варіант, в принципі повернути законопроект на доопрацювання, щоб він мав комплексний вигляд. Чому? Тому що, ще раз повторюю, законопроект, який ми приймаємо і хочемо бачити у вигляді

закону, – це абсолютно чітка класична інформаційна та психологічна операція Російської Федерації. Мені дуже дивно, що автор цього законопроекту тулить його Верховній Раді України.

Прошу підтримати цю поправку.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 6 народної депутатки Піпи та інших. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 7. Народний депутат В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я хотів би, щоб голова комітету озвучив позицію Міністерства закордонних справ України, яке не підтримує цього законопроекту як такого, що може завдати, зокрема, втрат міжнародному іміджу України.

Стосовно конкретно цієї поправки. Ухвалений в першому читанні текст законопроекту суперечить статті 24 Конституції України, якою забороняються привілеї чи обмеження за ознакою етнічного походження, і статті 161 Кримінального кодексу України, якою передбачається до восьми років позбавлення волі за розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі, приниження національної честі та гідності українців, євреїв і людей будь-яких національностей і віросповідань в Україні.

Поправкою 7 пропонується визначення понять: «українофобія», «антисемітизм», «расова дискримінація», що є юридично вивіреном і спирається на міжнародне право.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Дійсно, можу підтвердити інформацію, що до нашого комітету надійшов лист від Міністерства закордонних справ України, у якому зазначено, що деякі норми цього законопроекту міністерство не підтримує. Крім того, хочу повідомити народним депутатам, що під час розгляду цього законопроекту на засіданні нашого комітету і підготовки його до першого читання жодних листів від Міністерства закордонних справ України не надходило.

Також інформую народних депутатів, що під час розгляду проекту до нашої роботи долучилися посли іноземних країн, різні громадські організації, які наголошували на необхідності прийняття цього законопроекту. Тому ми керувалися тим, що все-таки цей законопроект, якщо з'явилася така законодавча ініціатива, потрібно розглянути. Більшістю членів нашого комітету його рекомендовано прийняти як у першому читанні, так і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 7. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 9. Знову Бобровська буде виступати, я правильно розумію?

БОБРОВСЬКА С.А. Так. Шановні колеги, все-таки пропоную, коли буде голосування, повернути цей законопроект на доопрацювання для того, щоб зробити його комплекснішим. Зміст законопроекту, якщо хтось, справді, його читав і бачив, який він мав вигляд у першому читанні, а це було так, наче людина просто писала, як курка лапою. Там була купа орфографічних і логічних помилок, неправильні визначення, а також відсутні визначення за словником термінів, які використовує Рада Європи, і так далі. А найцікавіше, що мої поправки було враховано, абсолютно все гаразд, усе нормально.

Повторно зауважу, що інший законопроект про українофобію немає сенсу подавати. У мене пропозиція: давайте зробимо цей законопроект комплекснішим, спільно доопрацюємо щодо позицій, які стосуються українців, адже випадків дискримінації українців набагато більше, ніж антисемітизму в Україні, будемо відверті, і проголосуємо його.

Прошу підтримати мою поправку стосовно визначення, що таке українофобія та антисемітизм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 9 народної депутатки Піпи та інших народних депутатів. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 11. Бобровська. Скажіть, будь ласка, Соломіє Анатоліївно, ви на всіх своїх поправках будете наполягати?

БОБРОВСЬКА С.А. Наполягатиму на частині поправок і продовжу свої коментарі.

Чому я вважаю, що на сьогодні цей законопроект є хибним у тому варіанті, який пропонується. Для любителів футболу хочу нагадати, що трапилося в 2014 році, коли під час чемпіонату світу з футболу через величезне фінансування з Російської Федерації відбувалися футбольні дискусії про заборону в принципі української символіки, червоно-чорних прапорів і так далі. Це абсолютно делікатна робота, тонке пропрацювання. Мені дуже шкода, що

сьогодні ми ведемося на цю лінійку антисемітизму, що чітко прослідковується з Російської Федерації.

Нагадаю, що Російська Федерація – це держава, яка гнобить, знищує і розбиває ідентичність, називаючи усіх «руськими и гражданами» Російської Федерації. Я можу годинами говорити про урізання прав національних меншин, яке там відбувається, тому в мене прохання: не чіпати України в цьому плані.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хочете відповісти? Будь ласка, позиція комітету, коротко.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую.

Прокоментую попереднє висловлювання щодо неточностей. Ми все рівно будемо голосувати законопроект з техніко-юридичними правками, які рекомендує наш комітет, тому будь-які неточності будуть виправлені.

Стосовно вашого прохання ввести юридичний термін «українофобія». Одна з рекомендацій, яку ми висловили на засіданні нашого комітету, враховуючи, що ми не можемо, а ми дійсно не можемо це зробити в цьому законопроекті, – це пропозиція до народних депутатів напрацювати новий законопроект, у якому будуть розписані всі моменти щодо українофобії. Ми із задоволенням підтримаємо це на засіданні нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 11 народної депутатки Піпи та інших народних депутатів. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 13. Фролов. Не наполягає.

Поправка 14. В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую. Це дуже важлива поправка, якою знову-таки чітко виписуються у правових термінах, що корелюються з іншими законами України, прояви українофобії, антисемітизму, національної, расової та релігійної нетерпимості. Достатньо порівняти текст із тим, що був у першому читанні, щоб переконатися, що відхилення цієї поправки комітетом є щонайменше дивним. По суті, поправку відхилено через те (увага!), що поруч з Голокостом я пропоную згадати і про Голодомор, і про депортацію кримських татар, і загалом вписати всі основні прояви расової, національної, релігійної ворожнечі щодо осіб будь-якої національності та віросповідання. Заперечувати такий підхід – це заперечувати самі підвалини нашої правової демократичної держави.

Прошу підтримати цю поправку, це дуже важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 14 народного депутата В'ятровича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 16. Народна депутатка Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Знаєте, я продовжую наполягати на комплекснішому підході до цього законопроекту. Чому я не підтримую ідею внесення окремого законопроекту щодо українофобії? Тому що насамперед переживаю, що такий проект не пройде профільний комітет, який репрезентує зараз на трибуні його голова пан Дмитро. Чому? Тому що члени цього комітету, особливо ті, які представляють п'яту колону у Верховній Раді України, змушують сумніватися в їх відданості та службі державі Україна.

Наполягаю все-таки на доопрацюванні цього законопроекту і пропоную роз'яснити, що є не лише проявом ксенофобії, але й проявом українофобії, зокрема, це стосується: окремих публічних висловлювань, заперечень факту знищення Української держави, виготовлення та розповсюдження будь-яких матеріалів, що містять українофобські висловлювання, пошкодження чи зруйнування будівель, наруги над історичними і культурними реліквіями, умисного пошкодження та зруйнування пам'ятників і пам'ятних знаків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. У мене є ремарка, прокоментую. Шановні колеги, коли ми обговорювали цей законопроект і пропонували шановним народним депутатам розробити та подати до нашого комітету новий законопроект щодо українофобії, можу вас запевнити, жоден із народних депутатів, які працюють у нашому комітеті, не висловився проти цього, а навпаки, було сказано, що, напевно, потрібно подібний законопроект розробити. Будь ласка, робіть це.

Повірте, для того, щоб сказати, що ми у комітеті не підтримаємо подібний законопроект, потрібно його розробити, внести на розгляд і подивитися на результат. Можу вас запевнити, що більшість народних депутатів, можливо навіть усі, його підтримають.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 16 народної депутатки Піпи та інших народних депутатів. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 21. Знову Бобровська Соломія, як я розумію. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу дати мені 3 хвилини, щоб висловитися щодо своїх поправок, бо я так бачу, що ми будемо довго і наполегливо вивчати історію України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 3 хвилини, будь ласка. І ви не будете наполягати на голосуванні поправок. Прошу.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги! Знаєте, як не парадоксально, але всі мої поправки стосовно антисемітизму... Я сіла, вивчила проект, запропонувала поправки, виправила текст, який подавав одіозний автор усіх одіозних законопроектів у цій Верховній Раді України. Вважаю, що доклалася до того, щоб цей законопроект виглядав по-людськи, якісно, принаймні без помилок і з визначеннями антисемітизму, які використовуються у світі, щоб нам не було соромно.

Мені болить, тому що я знаю, що таке, коли тебе дискримінують за ознакою національного походження. Я дуже добре знаю і відчуваю свою рідну Одесу, Одещину, а також чудово розумію всі інші, а їх понад 138, національні меншини, національності, які проживають на території Одеської області, де вони можуть спокійно і гордо говорити про те, що вони – гагаузи, болгары, румуни, молдавани, євреї, греки і так далі.

На жаль, дуже часто я відчуваю себе в меншості, коли паплюжать, зокрема, символи Української держави, ті чи інші певні культурні речі, які стосуються наших державних свят, коли багато що було знищено і заборонено, як, наприклад, святкування Різдва тощо. Мені дуже прикро.

Ще раз прошу зал, коли буде проводитися фінальне голосування за цей законопроект, не підтримувати його, а повернути на доопрацювання. Чому? Тому що він має бути комплекснішим, зрозумілішим і якіснішим, повинен стосуватися не лише однієї національності, а всього нашого багатокультурного різноманіття, яким, власне, пишається держава Україна, показуючи приклад, зокрема, Російській Федерації, яка вперто пхає цей наратив про антисемітизм в Україні.

Хочу вам нагадати, що одна з останніх великих дискусій в українському суспільстві розгорнулася стосовно Бабиного Яру. Не самої трагедії, а лише того, хто і які гроші вкладає у пам'ять про Бабин Яр. Мені прикро, що цього не робить держава, представники влади мали б вийти, опустити голови, згадати усіх, хто був розстріляний у Бабиному Яру. Це ж будуть 80-ті роковини. Ми говоримо про те, що сьогодні російські олігархи, прізвища яких є в санкційних списках Сполучених Штатів Америки, держави Україна, напямують гроші, фактично використовуючи культуру, щоб завести сюди троянського коня для знищення історії.

Мені також прикро, коли деякі керівники комітетів говорять про те, що потрібно зменшити фінансування Українського інституту національної пам'яті, який, по суті, повертає пам'ять, щоб ваших дітей не катували ті страшні люди, що можуть прийти зі сходу. А повірте, на ОРДЛО і Криму вони можуть не зупинитися. І не тримаючи культуру і пам'ять як фронт, нічого не вартує жоден наш хлопець в армії, який не знає, що він захищає і на чому чітко стоїть.

Звертаюся до всього залу з проханням повернути цей законопроект на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ми не ставимо поправки на голосування. Ми почули вашу позицію. Особисто я її повністю поділяю, бо, вважаю, що в Україні взагалі не повинно бути проявів будь-якої дискримінації стосовно будь-якої ознаки, тим паче ознаки національності.

Давайте ми з вами виступимо ініціаторами законопроекту, який комплексно вирішить це питання. Усі, хто бажає, можуть приєднатися. Думаю, що це буде проект, який підтримає максимальна більшість залу. Я абсолютно поділяю цей намір.

Поправка 35. Народний депутат В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Здивований, чесно кажучи, позицією керівництва Верховної Ради України і комітету: давайте доопрацюємо, ще щось зробимо, але таки ухвалимо цей законопроект. Ухвалимо для того, щоб дати Росії можливість вчергове кричати на весь світ, що Україна – фашистська держава, що в Україні нібито існує якийсь антисемітизм.

Цей законопроект небезпечний не тільки з точки зору компрометації України у сфері зовнішньої, але й внутрішньої політики. Закони України мають бути якісними, збалансованими і логічними, особливо в такому чутливому питанні, як міжнаціональні відносини.

Відхилення цієї поправки означає, що влада свідомо ділить українців на сорти і використовує законотворчий процес для проросійських провокацій.

Ухвалюючи цей проект закону, та ще й в такому демонстративно недолугому вигляді, ігноруючи будь-яку логіку, аргументи і конструктивні поправки, ви відкриваєте скриньку Пандори, ви послаблюєте Україну і ви посилюєте Росію в Україні.

Будьте уважні, будь ласка. Підтримайте поправку і в жодному разі не підтримуйте цей провокаційний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 35 народного депутата В'ятровича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 42. В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Хочу подякувати Головному науково-експертному управлінню Апарату Верховної Ради України, експертним і громадським організаціям та профільним міністерствам, які закликали нас не підтримувати цю недолугу провокацію. Хочу подякувати колегам, зокрема і з більшості, які не голосували за цей треш і наругу над законотворчістю.

Звертаюся до тих, хто в першому читанні голосував за цей законопроект, сподіваючись, що його виправлять під час підготовки до другого читання. Як бачите, наші сподівання виявилися абсолютно марними.

Ухвалювати проект у такому вигляді – це просто приниження парламенту і України. І ще раз, це гра на користь російської пропаганди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 42 народного депутата В'ятровича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 45. Народний депутат В'ятрович. Я так розумію, що це крайня ваша поправка, після цього переходимо до голосування. Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Цей законопроект або треба привести у відповідність із Конституцією України, або не ухвалювати зовсім.

Розумію, чому за нього голосуватиме п'ята колона Росії, але відповідальні народні депутати не можуть голосувати за цей законопроект. Не може парламент засуджувати агресивні прояви лише щодо євреїв, демонстративно відхиляючи поправки, якими пропонується заборонити такі прояви щодо українців і людей будь-якої іншої національності в Україні. Це означає демонстративний поділ людей на сорти або потребу завтра приймати окремі закони про етнічних українців, кримських татар, вірменів, поляків і так далі. Це безконечний законотворчий процес, який нічого не дасть.

Думайте, колеги, над тим, що робите! Не підтримуйте у жодному разі цей провокаційний законопроект!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Дякую. Колеги, перед голосуванням хочу звернутися до вас і сказати, що комітет виходив тільки зі своєї роботи. Ми аналізували поданий законопроект. Будь-який народний депутат має право законодавчої ініціативи, а ми аналізуємо проект на підставі Регламенту Верховної Ради України. За всієї поваги, звертаюся зараз до всіх колег, ми дуже серйозно обговорювали, чи можемо включити поняття «українофобія» у текст цього проекту закону. Юристи сказали, що цього робити не можна. Отже, напрацьовуйте окремий законопроект, подавайте, розглядайте і приймайте.

Подібні закони прийняті в багатьох європейських країнах. Тільки українському парламенту зараз визначатися: голосувати «за» чи ні. Але, зважаючи, що ми як профільний комітет відпрацювали відповідно до закону, звинувачувати нас у роботі на когось, – це, точно вам скажу, безвідповідально. Ми робили свою роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до мене підійшли представники фракції «Європейська солідарність», які хочуть поставити деякі поправки на підтвердження. Я правильно розумію?

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, відразу інформую, що проситиму ставити на підтвердження декілька поправок.

Для початку мова йде про поправку 12, яку враховано редакційно. Вона стосується тлумачення слова «антисемітизм».

Звертаю увагу сесійного залу, розуміючи, що тут багато нових народних депутатів, на наступне. Ми стрімко повертаємося в часи Януковича. Тоді був такий народний депутат Царьов, який зараз десь там у Кремлі чи в Криму займається алкоголізмом і наркоманією. Так ось, він за гроші Кремля дуже часто їздив на семінари і розповідав про антисемітизм в Україні. І з цього, насправді, почалися дуже неприємні речі, що призвели до того, що сам український парламент через таких покидьків давав шанс російській пропаганді говорити про антисемітизм в Україні.

Закликаю вас, друзі, все-таки думати головою, що ви зараз робите, коли такими законопроектами даєте шанс країні-агресору...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправку 12 комітетом враховано редакційно. Ірина Володимирівна просить поставити її на голосування для підтвердження, тому я ставлю її в редакції комітету, тобто так, як і було враховано.

Шановні колеги, ставиться на голосування для підтвердження поправка в редакції комітету, як і було враховано. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Ірино Володимирівно, ви ще говорили про дві поправки – 19 і 20. Правильно я розумію? Можу їх ставити на голосування для підтвердження? Дати вам слово?

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Проситиму ставити на підтвердження всі поправки, які комітетом враховано редакційно, для того щоб ще раз звернути увагу сесійного залу на таке...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть відразу номер поправки.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Поправка 18.

В Україні немає антисемітизму на державному рівні. Безумовно, бувають випадки антисемітизму на побутовому рівні, про це потрібно говорити. Але цим законопроектом ви даруєте дуже серйозну і міцну зброю нашим противникам, опонентам, ворогам у Кремлі, які розповідатимуть про антисемітизм в Україні.

В Україні немає ксенофобії і антисемітизму. Дійсно, якщо ми приймаємо такий незбалансований проект закону, який порушує Конституцію України, то тільки підігруємо країні-агресору, щоб дати можливість говорити, що навіть Верховна Рада України, приймаючи сьогодні такий закон, підтверджує, що начебто в Україні є дещо подібне.

Ви повторюєте Царьова і дехто, вибачте, будь ласка, з авторів цього проекту закону так само закінчить десь у Кремлі або в Криму з алкоголем і наркотиками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз ідеться про поправку 18. Комітет врахував її редакційно. Ірина Володимирівна просить поставити її на підтвердження.

Ставиться на голосування для підтвердження поправка 18 у тій редакції, яку було враховано комітетом. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 334.

Рішення прийнято.

Ірино Володимирівно, ви ще говорили про поправки 19 і 20. Правильно я розумію? І все, потім переходимо до голосування.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Поправка 19 стосується заклику щодо заподіяння шкоди особам єврейського походження. Очевидно, що подібні заклики мають каратися законодавством. У Кримінальному кодексі України дуже чітко випи-сано, що ксенофобія і антисемітизм мають жорстко каратися законом. А те, що ми розглядаємо зараз – це симулякр, що дуже нагадує, по суті, дії влади щодо підтримки сфальсифікованих Російською Федерацією виборів у консульських установах в Україні.

Знаєте, ніколи раніше не проводилися сфальсифіковані Російською Федерацією вибори в консульських установах в Україні. А Зеленський, Кулеба з Міністерством закордонних справ України і «слуги» дозволили це зробити. І зараз дуже смішно, коли звертаються до світової спільноти із закликом не визнавати вибори, хоча ви самі підіграли цим фальсифікаціям.

З цим проектом закону відбувається те саме. Ви даєте право Російській Федерації говорити про антисемітизм в Україні, замість того, щоб, насправді, жорстко каралися законом випадки побутового антисемітизму, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 19. Комітет її врахував. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 343.

Рішення прийнято.

І крайня поправка 20, про яку ми домовлялися. Ірино Володимирівно, будь ласка. Після цього переходимо до голосування за законопроект у цілому. Прошу.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, принагідно ми також хочемо звернути увагу на те, що існує два проекти меморіалу «Бабин Яр». Очевидно, що це одна з найбільших трагедій в історії людства. У Бабиному Яру загинули, були вбиті фашистами не тільки євреї, а й роми, представники українських націоналістів. Це трагедія, яка має об'єднувати народи. Дуже важливо, щоб цей меморіал фінансувала саме держава Україна, засвідчивши, що це українська державна політика влади, що спрямована на об'єднання суспільства в засудженні антисемітизму, ксенофобії, фашизму в усіх його проявах. І дуже соромно, що навіть до цього проекту влада нині допускає представників країни-агресора, щоб Москва могла переписувати найтрагічніші сторінки української та світової історії.

І вашим законопроектом ви зараз робите те саме, допомагаючи Москві переписувати українську трагічну історію. Дуже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 20 народної депутатки Піпи й інших народних депутатів. Комітет її врахував. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 340.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього законопроекту.

Ставиться на голосування, з вашого дозволу, пропозиція про прийняття проекту Закону «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні» ([№ 5109](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Шановні народні депутати, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

Ідемо далі за порядком денним, який в нас є. Більше не буде ніяких прохань? Добре.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо урегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу» ([№ 4517](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення потрібно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова перший заступник міністра фінансів Улютін Денис Валерійович. Будь ласка.

УЛЮТІН Д.В., *перший заступник міністра фінансів України*. Шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо урегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу».

Метою законопроекту є адаптація законодавства України до законодавства країн – членів Європейського Союзу в частині процедури складання митних декларацій на товари великої кількості найменувань, які класифікуються у різних кодах.

Законопроектом пропонується викласти у новій редакції статтю 267 та доповнити статтю 280 Митного кодексу України такими нормами: за бажанням декларантів дозволяється спрощене декларування партії товарів, які класифікуються в різних товарних підпозиціях згідно з УКТЗЕД. Спрощення декларування полягає в тому, що можна групувати товари зі схожими характеристиками під одним кодом і наводити їх опис в одній графі митної декларації.

Враховуючи, що реалізація положень проекту закону сприятиме виконанню Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у частині наближення національного митного законодавства до положень Митного кодексу Європейського Союзу, просимо підтримати за основу законопроект № 4517.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви завершили? Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Сові Олександрю Георгійовичу. Будь ласка, Олександрю Георгійовичу.

СОВА О.Г., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановний

головуючий! Шановні колеги! Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні розглянув законопроект № 4517.

У цілому підтримуючи прагнення про необхідність приведення положень Митного кодексу України у відповідність із законодавством Європейського Союзу щодо відповідності положень міжнародно-правовим зобов'язанням у сфері європейської інтеграції, комітет висловив наступні зауваження.

Із запропонованої редакції статті 267 неможливо зрозуміти, що дія цього проекту закону поширюється лише на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції в межах однієї товарної позиції. Тому задля запобігання двоякого трактування необхідно внести певні уточнення до цієї статті.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку звертає увагу на те, що деякі норми цієї статті не відповідають Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) про встановлення Митного кодексу Союзу. Відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу рішення щодо застосування спрощеного порядку декларування приймає митний орган за заявою декларанта. Натомість у запропонованій редакції статті таке декларування буде здійснюватися виключно за бажанням декларанта, що несе певні ризики.

Комітет пропонує підтримати цей законопроект, прийнявши його за основу, а далі доопрацювати до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається Степану Івановичу Кубіву, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Прошу передати слово пані Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Насправді, у проекті Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо урегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу» норми не нові. Ці правила не є принципово новими для митного законодавства. Можливість такого оформлення товарів різних найменувань у кількості більше ніж 10 товарних підкатегорій за одним класифікаційним кодом існує вже понад 10 років.

Цим законопроектом дещо покращується ситуація з точки зору адаптації до митного законодавства Європейського Союзу, однак річ не про текст законопроекту, річ у тому, чи є він стратегічним у процесі адаптації національного

митного законодавства до європейського. Думаю, що він є більш технічним і, крім того, реалізація такого закону точно буде залежати від адекватних і коректних механізмів його застосування, тобто порядків й інших підзаконних документів.

Ми вже маємо сумнівний досвід прийняття в турборежимі Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів». Пам'ятаєте, скільки щодо нього лунало тут хвалебних од? Так от, на сьогодні єдиний такий оператор (це вже більше, ніж рік минув) не може скористатися жодним спрощенням, тому що не затверджено порядки його надання. Трохи краща, але в принципі така сама невтішна з точки зору реалізації норм, ситуація із спільним транзитом.

Скажіть, будь ласка, коли ми говоримо про адаптацію митного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, крім внесення змін до Митного кодексу України, треба ж ще щось робити? І зараз уся відповідальність лежить на виконавчій владі.

До речі, на депутатське звернення надають неповну, неправдиву інформацію або взагалі її не надають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Урбанському Анатолію Ігоровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

УРБАНСЬКИЙ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 143, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово Анні Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги! Це гарна ініціатива – встановити спрощене декларування партій товарів, до яких належать товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД у межах однієї товарної позиції УКТЗЕД. І, як зазначається у пояснювальній записці, це робиться відповідно до статті 177 Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) про встановлення Митного кодексу Союзу.

Однак, постає питання. З одного боку, дійсно, це регламентується європейськими нормами, але з іншого – в Європі дозвіл на таке розмитнення залишається все-таки за митними органами, а в нас таке розмитнення відповідно до цього законопроекту має здійснюватися виключно за заявою декларанта, тобто митним органам не треба навіть погоджувати таке розмитнення. Вважаю, тут можуть бути зловживання на митниці.

Зважаючи на те, що 54 відсотки українців сприймають митницю як найкорумпованіший орган в Україні, та навіть після вашої великої боротьби з контрабандистами, коли у квітні були відсторонені від посад 127 працівників після

засідання Ради національної безпеки і оборони України щодо контрабанди, але хочу вам сказати, що 122 з них були поновлені на посадах і далі продовжують здійснювати контрабанду. І вся ця шалена боротьба з контрабандистами звелася до нуля. Напевно, якщо ми хочемо збільшувати доходи бюджету від розмитнення, а на сьогодні надходження до державного бюджету за рахунок митних платежів через корумповані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає обговорити це питання?

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Коротко, про що цей законопроект. Це правильна ініціатива: коли ввозиться одна партія товарів, то можна спрощено подати декларацію, якщо різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД.

У першому читанні законопроект точно треба підтримувати. Це допоможе бізнесу проходити митницю швидше.

Але я повністю погоджуюся з попереднім промовцем щодо результатів надходжень з митниці. Ми ж чули про санкції Ради національної безпеки і оборони України до контрабандистів. Навіть Секретар Ради національної безпеки і оборони України заявив, що в нас буде 300 мільярдів гривень додаткових надходжень.

У мене запитання. Чому ми не бачимо цих 300 мільярдів гривень ані в державному бюджеті цього року (перевиконання тільки, в кращому разі, на 8 мільярдів гривень), ані в державному бюджеті на наступний рік? Чи це санкції не діють, чи в нас РНБО знову займалося популізмом, а не реальними проблемами?

Цей законопроект підтримуємо, але на митниці як була контрабанда, на жаль, так і залишається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Більше немає тих, хто бажає виступити.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до голосування. Шановні колеги, готові голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо урегулювання процедури складання митних декларацій на товари, які підпадають під різні товарні підпозиції згідно з УКТЗЕД, відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу» ([№ 4517](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 308.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Йдемо далі. Ми розпочинаємо розгляд наступного питання – це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України» ([№ 5232](#)). Вноситься пропозиція щодо розгляду цього питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення необхідно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова члена Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Здебського Юрія Вікторовича.

І від авторів, і від комітету, тому дайте, будь ласка, 4 хвилини.

ЗДЕБСЬКИЙ Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 172, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Шановний народе України і шановні наші прикордонники! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України» ([№ 5232](#)).

Наразі чинні законодавчі акти, що регламентують порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів, зброї та бойової техніки особовим складом Державної прикордонної служби України не враховують всі особливості та специфіку оперативно-службової діяльності наших прикордонників. Так, незавершеність процесу демаркації державного кордону зумовлює необхідність вжиття Державною прикордонною службою України додаткових заходів, спрямованих на посилення охорони державного кордону, забезпечення режиму державного кордону та прикордонного режиму, що своєю чергою тісно пов'язано з активним використанням особовим складом заходів примусу, бойової техніки та озброєння.

На даний момент на законодавчому рівні не врегульовано питання щодо проведення прикордонниками поверхневої перевірки осіб, речей і транспортних засобів, які перебувають у прикордонній смузі, контрольованому прикордонному районі, в пункті пропуску або контрольному пункті в'їзду-виїзду. Провести перевірку затриманого правопорушника на предмет виявлення речей, обіг яких заборонено чи обмежено або які становлять загрозу життю чи здоров'ю особи, на даний момент неможливо. Подібні заходи в рамках взаємодії за ініціативою прикордонників проводить поліція.

Недосконала законодавча база в частині щодо завершеності адміністративної процедури оформлення порушників режиму державного кордону України та притягнення останніх до відповідальності породжує випадки злісної непокори

законним вимогам прикордонників, що супроводжуються погрозами їх життю та здоров'ю, а визначений у відомчих наказах та інструкціях порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів, зброї та бойової техніки особовим складом Державної прикордонної служби України не завжди на їхньому боці. Тому враховуючи вищезазначені загрози, які постійно, щодня, поруч із нашими прикордонниками, захист останніх під час виконання службових обов'язків стає можливим після внесення низки змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило до проекту закону низку зауважень. Зокрема, звернуло увагу на те, що порядок застосування деяких спеціальних заходів, вогнепальної зброї та техніки надмірно деталізований.

Відповіді на всі зауваження та висновки були аргументовано викладені в листі Державної прикордонної служби України та пройшли деталізоване обговорення під час комітетських слухань.

Реалізація закону не потребує додаткових витрат, а фінансування буде здійснюватися за рахунок коштів, передбачених на утримання Державної прикордонної служби України.

Враховуючи викладене, за результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України» (№ 5232) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Дякую, і слава нашим прикордонникам! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Звісно.

Прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Одарченку Андрію Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Прошу.

ОДАРЧЕНКО А.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 170, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня. Прошу передати слово Павлу Сушку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сушко Павло Миколайович. Прошу.

СУШКО П.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Заступник

голови депутатської фракції «Слуга народу». Шановні колеги, це дуже важливий і необхідний законопроект, який я підтримую і вас закликаю підтримати.

Такий закон потрібно було прийняти ще раніше. Запропоновані зміни спрямовані виключно на сприяння прикордонникам у забезпеченні національної та економічної безпеки України, ефективну протидію новим загрозам. Саме з цією метою було розроблено даний законопроект.

Переконаний, що Державна прикордонна служба України своєю діяльністю та відкритістю заслуговує на високу довіру та авторитет у суспільстві, і якщо ці зміни ініційовані службою, то вони є справді необхідними і наболілими.

Держава починається з кордонів, і безпека починається з кордонів. Потрібно завжди про це пам'ятати. Прошу вас підтримати цей законопроект.

Слава Державній прикордонній службі України! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Молотку Ігорю Федоровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

МОЛОТОК І.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Ярославович Рудик. Прошу.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, це надзвичайно важливий законопроект, оскільки прикордонники на рівні з усіма нашими героями боронять нашу країну. Більше 70 осіб поклали за неї голови. На жаль, є люди, які зникли безвісти, і досі їхня доля невідома. Тому ми маємо забезпечити прикордонників можливістю протистояти (це і спецтехніка, і застосування зброї), адже те, що сталося у липні цього року, коли троє невідомих на території Сумської області під час перетину кордону з Російською Федерацією забрали табельну зброю і нанесли тілесні ушкодження прикордонникам, які не мали змоги застосувати її у відповідь – це ганьба. І ми маємо зробити все, аби зараз прийняти цей законопроект у першому читанні та за скороченою процедурою підготувати його до другого.

Єдине, я погоджуюся з колегами, із зауваженнями Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України стосовно того, що надмірна деталізація звужує можливості для застосування зброї нашими прикордонниками. Якщо ви щось не врахуєте, якісь непередбачувані обставини, ви ускладните можливості для наших прикордонників протидіяти. Не буду деталізувати, все є в цьому законопроекті.

Бачив на власні очі кожен загін, оскільки в 2017 році ми з колегами (Сергій Шахов не дасть збрехати) об'їхали весь російсько-український кордон. І, за великим рахунком, роботи ще непочатий край.

Голосуємо «за», доопрацьовуємо законопроект і все, що стосується нашої оборони. Поспішаймо, бо ворог не спить *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Федині Софії Романівні.
Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Нам знову пропонують збільшити повноваження силових структур, друзі, а в цей час у державі... Ми таких рішень вже прийняли багато. Водночас три години тому стріляли в автомобіль, у якому знаходився перший помічник Президента України Сергій Шефір, і поки з цієї трибуни жодного слова про це не пролунало, начебто нічого не сталося. Друзі, це надзвичайна подія, про яку ми маємо говорити з трибуни і про яку мають прийти і доповідати нам керівники правоохоронних органів.

На сьогодні всі правоохоронні органи очолюються людьми Володимира Зеленського. Не просто людьми, а найближчими до нього людьми, такими як Баканов – друг, брат, сват і так далі. І що в цей час відбувається в державі? Я пригадую таке лише у 1996 році: Павло Лазаренко і замах на нього. У нас стріляють на в'їзді в Київ, поранений водій. Я бажаю якнайшвидшого одужання водієві і вимагаю, щоб ми почули відповідь: що сталося? Відбувається бандитизація країни. Влада втрачає контроль над ситуацією в державі, і в той час як силові структури ганяються за опозицією, влаштовують прослуховування, стеження, провокації, відбуваються такі злочини.

Зараз багато версій лунає, але хочу сказати, що ЗМІ повідомляли, що останнім часом у Сергія Шефіра був конфлікт з Володимиром Зеленським і він начебто навіть вивозив речі з Офісу Президента. Ми бачимо, які війни йдуть всередині цієї влади, як «збивають» зараз спікера Разумкова і так далі. Невже ці війни вже дійшли до того, що стріляють один в одного?

Друзі, надзвичайно серйозна подія. Це означає, що кожен громадянин України в небезпеці. Мають бути силовики тут і доповідати, що відбулося. Так бути не може. Ми маємо бути правовою державою, в якій кожен громадянин є захищеним і перебуває в безпеці.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Костенку Роману Васильовичу, фракція політичної партії «Голос».

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Сергію Рахманіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович. Прошу.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, я підтримую цей законопроект, його буде підтримувати і наша фракція. Закликаю також всіх колег його підтримати. Безумовно, цей законопроект у разі його схвалення суттєво поліпшить умови роботи особового складу Державної прикордонної служби України, захистить їх життя та здоров'я і, безперечно, позначиться на безпеці наших кордонів.

Хотів би згадати одне суттєве зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, де зазначено про неможливість використання службового коня як засобу впливу. Мені здається, це не завадить нам ухвалити цей законопроект хоча б тому, що службових коней у Державній прикордонній служби України немає.

Натомість щиро сподіваюся, що увага, яка сьогодні повертається до Державної прикордонної служби України, залишиться і надалі. Адже з невідомих мені причин Державна прикордонна служба, попри ті важливі обов'язки, які вона виконує, постійно знаходиться в статусі падчерки. Недостатнє фінансування, недостатнє обладнання – це одвічні біди Державної прикордонної служби, біди тих людей, які першими зустрічають ворога. Мені здається, доречним буде щонайменше повернутися до дискусії щодо надання Державній прикордонній службі України статусу головного розпорядника бюджетних коштів і щодо можливості перетворення Державної прикордонної служби в окремий центральний орган виконавчої влади (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої... Хто ще бажає?

Арешонков Володимир Юрійович, і переходимо... Бачу, так. І після цього переходимо до голосування.

Спочатку Арешонков Володимир Юрійович. Прошу.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Безперечно, депутатська група «Довіра» підтримує позицію, яка висловлювалася багатьма промовцями щодо того, що потрібно дбати про створення умов для діяльності військовослужбовців, працівників Державної прикордонної служби.

Це надзвичайно важливо – їхні повноваження, можливість реалізовувати функції щодо огляду, попереднього затримання тощо. Але хочу нагадати, шановні колеги, що це питання насамперед Комітету з питань правоохоронної діяльності. Хочу нагадати, що коли ми обговорювали питання щодо підслідності

Бюро економічної безпеки, окремі комітети теж забажали розглядати це питання. Ми так розбалансуємо Кримінальний і Кримінальний процесуальний кодекси. Прошу звернути на це увагу.

Але підтримувати законопроект у першому читанні ми безпосередньо будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Запрошую до слова Анатолія Петровича Бурміча, «Опозиційна платформа – За життя». І після цього прошу народних депутатів зайняти свої місця, будемо голосувати.

Будь ласка, Анатолію Петровичу.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, хочу нагадати, яка на сьогодні склалася ситуація. На сьогодні Державна прикордонна служба України входить до складу Міністерства внутрішніх справ України. Це взагалі абракадабра. Це було зроблено для того, щоб Міністерство внутрішніх справ України брало участь в якихось контрабандних справах і в розборі цього.

На сьогодні, як казав доповідач, затримують прикордонники, а всі інші дії здійснюють поліцейські. Це неправильно. Якщо ми надамо ті ж повноваження прикордонникам, вони будуть між собою воювати, а тому це напівміра. Для того, щоб це припинити, треба розділити ці два відомства. Державна прикордонна служба має бути самостійним органом і виконувати свої обов'язки як прикордонники, а поліція – свої. Будучи «под одной крышей», давати змогу обом допитувати одних і тих самих осіб – від цього крім негативу нічого не буде. Тому пропоную розділити ці дві служби, і всі проблеми відпадуть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо вдосконалення порядку використання та застосування заходів примусу, бойової техніки та озброєння особовим складом Державної прикордонної служби України» ([№ 5232](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Будь ласка, з процедури – Мотовиловець.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу змінити черговість розгляду питань порядку денного і поставити на голосування законопроекти [№ 6078](#) та [№ 5851](#).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Законопроект № 6078 – це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року». Це питання на засіданні Погоджувальної ради порушувалося і мною, і Оленою Костянтинівною, і іншими колегами, а законопроект № 5851, він є у порядку денному.

Тому, шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція пана Андрія Мотовиловця про те, щоб зараз перейти до розгляду проектів законів № 6078 і № 5851. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, попрошу не розходитися, тому що ми розпочинаємо розгляд законопроекту [№ 6078](#) – це проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року».

Це питання потребує голосування для включення його до порядку денного. Для цього нам необхідно 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Далі, пропонується застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Також потрібно 226 голосів. Прошу підтримати та проголосувати, шановні колеги.

«За» – 325.

Рішення прийнято.

Також ставлю пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Для прийняття рішення необхідно 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександра Олександровича Мережка.

Прошу.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Комітет на своєму засіданні 21 вересня 2021 року розглянув питання щодо проведення на тимчасово окупованих територіях Криму, міста Севастополя та окремих районах Донецької та Луганської областей 17-19 вересня 2021 року нелегітимних виборів до Державної Думи Російської Федерації.

Вважаючи за необхідне невідкладно реагувати на існуючі виклики і загрози та з метою протидії збройній агресії Російської Федерації проти України у порядку законодавчої ініціативи відповідно до статті 93 Конституції України народні депутати України – члени комітету прийняли рішення внести на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року».

У заяві звертається увага на факт проведення 17-19 вересня 2021 року нелегітимних виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації на тимчасово окупованій території України, наголошується на порушеннях державою-окупантом норм міжнародного гуманітарного права. Також звертається увага міжнародної спільноти, що чи не вперше в історії Російська Федерація як одна з держав – членів ОБСЄ не забезпечила належні умови роботи Бюро з демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ/БДПІЛ), що унеможливило спостереження за виборчим процесом до Державної Думи Російської Федерації представниками міжнародної місії ОБСЄ у відповідності до демократичних стандартів.

У Заяві Верховна Рада України визнає такі вибори незаконними, неправомірними, а Державну Думу Російської Федерації – нелегітимною та звертається до міжнародної спільноти із закликом надати оцінку фальсифікованим виборам та фактам незаконного голосування.

Отже, шановні колеги, прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва і схвалити проект постанови Верховної Ради України та відповідну заяву.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Шановні колеги, я так розумію, є необхідність в обговоренні цього питання, тому прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Лозинському Роману Михайловичу, фракція політичної партії «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Прошу.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, сподіваюся, ви спостерігали за тим, що відбувалося 17-19 вересня. Вперше вибори до Державної Думи Російської Федерації тривали три дні, начебто через поширення COVID-19. COVID-19, який дуже довго не визнавала Російська Федерація, приховуючи кількість хворих, не випускаючи чомусь своїх людей з нашої території і так далі. Ви знаєте, хто працює з Кримом і ОРДЛО, скільки людей не могло в'їхати на територію України, навіть з гуманітарною метою, скільки КПВВ на сьогодні працює на лінії з ОРДЛО і як вступники не могли потрапити в Україну на навчання.

Однак вони вирішили провести ще й електронне голосування. З території ОРДЛО в голосуванні взяло участь близько 250 тисяч осіб: 200 тисяч осіб проголосували онлайн, 50 тисяч вивезли до Ростову-на-Дону для голосування з російськими паспортами. І мені дуже дивно, як вони голосували в електронному вигляді, тому що ви добре розумієте, як там ловить інтернет і взагалі який люди мають доступ до мережі та засобів волевиявлення. Тому фактично і момент щодо того, наскільки правдиво результати були за добу пораховані, викликає сумнів.

Але, безперечно, те, що сьогодні ми нарешті голосуємо за проект постанови... На жаль, не у вівторок, а сьогодні голосуємо за проект постанови Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів, що були проведені та у яких брали участь українці, але мені дуже соромно, що сьогодні є фракція в цій Верховній Раді, яка привітала «Єдину Росію» з перемогою, яка сподівається на те, що стосунки між державою Україна і Російською Федерацією потепліють. Мені дуже прикро, що ця неповага виявляється не лише по відношенню до держави Україна, а й до всіх загиблих, поранених, тих, хто служить, тим паче, під час поїздок туди на переговори, які виходять за рамки держави Україна.

Прошу Верховну Раду підтримати цю заяву, вона має бути прийнята і оголошена для світу.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Соболеву Сергію Владиславовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Немиря Григорій Михайлович. Прошу.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» закликає підтримати проект постанови щодо невизнання виборів до Державної Думи Російської Федерації, які протиправно, незаконно проводилися на території окупованого Криму та в окремих районах Донецької та Луганської областей.

Хочу звернути увагу, що вперше, і це особливість цих виборів до Державної Думи, було унеможливлено спостереження за виборами з боку ОБСЄ (Організації з безпеки і співробітництва в Європі).

І друге, хочу звернути увагу на системне і на майбутнє для нас. Ми всі вітали створення Кримської платформи. Але, мабуть, треба зробити все для того, щоб така структура могла оперативнo реагувати на ситуації, про які ми сьогодні говоримо. Вже трапилося дві ситуації – арешт активіста кримськотатарського народу і його колеги та вибори до Державної Думи – коли Кримська платформа, на жаль, мовчить. Запитання до Міністерства закордонних справ України: чому? *(Оплески)*.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово надається народному депутату Сухову Олександрю Сергійовичу, депутатська група «Довіра».

Шахов Сергій Володимирович. Прошу.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, безумовно, той факт, що люди з Луганської та Донецької областей їздили до Росії голосувати – це неприпустимо. Але давайте звернемо увагу на ситуацію, яка склалася у нас в Україні сьогодні. Вісімнадцять громад – це 500 тисяч осіб, які були позбавлені конституційного права головами Донецької та Луганської обласних військово-цивільних адміністрацій. Хіба це не фашизм? Хіба це не крадіжка у людей їхніх душ і сердець?

Скажіть, будь ласка, колись ця вакханалія закінчиться в нашій державі чи ні? Хто буде відповідати за те, що сьогодні грабують Донецьку і Луганську області в мирній Україні? Грабують не на гривню, не на дві, а на мільярди. Шкода, якої було завдано Луганській області головою Луганської обласної військово-цивільної адміністрації Гайдаєм – 22 мільярди гривень, вбито 16 людей. Крім того, 40 відсотків лісу згоріло – це техногенна і екологічна катастрофа. Хто буде за це відповідати? І ці негідники навіть не звернули увагу на «Велику сімку», яка звернулася до ЦВК щодо проведення виборів в двох містах – Северодонецьку та Лисичанську. Я вже не говорю про Станично-Луганський район або Трьохізбенку. Ситуація вкрай складна.

Вкотре звертаюся до Президента України Володимира Зеленського: зверніть увагу на негідників, які вас сьогодні обманюють і затьмарюють вам очі, грабують область. Це обличчя всієї монобільшості. Вісімнадцять громад позбавлені на сьогодні конституційного права голосувати... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє». Прошу.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, у Російській Федерації завершено формування тоталітарного політичного режиму. Це ситуація, коли якби вибори не відбувалися, зараз там переможе партія влади, незалежно від того, як вона називається і незалежно від того, як будуть спостерігати ті чи інші міжнародні спостерігачі. Цей процес буде чисто формальним, якщо взагалі їх туди допустять. Ми повинні пам'ятати про це і називати речі своїми іменами. Завершиться це в Росії лише тоді, коли там відбудеться або державний переворот і усунуть від влади президента Путіна, або Майдан чи революція.

Російська Федерація – агресор щодо України. Російська Федерація – окупант щодо України, який здійснює політичні репресії, зокрема по відношенню до громадян України, який здійснює політичні вбивства, в результаті чого мало не щодня на фронті гинуть наші військові. Мінський процес не працює, а домовленості з Російською Федерацією нічого не важать. Але водночас, колеги, знаючи про той тоталітарний режим і результат, ми відкриваємо дільниці для голосування на своїй території – ось що є найбільш ганебним в цій ситуації. В консульських установах у Києві, в Харкові, у моєму рідному Львові, розуміючи, що Російській Федерації плювати на всі міждержавні договори і на нашу територіальну цілісність.

Ми – за прийняття відповідного проекту постанови у стінах Верховної Ради, і давайте раз і назавжди запам'ятаємо, що немає легітимної для нас Державної Думи. І нехай РНБО розширить список санкцій, якими вона так успішно займається.

Ми ж пропонуємо Верховній Раді України прийняти проект постанови, де ми закликаємо визнати ФСБ і ГРУ Генерального Штабу Російської Федерації терористичними організаціями, які займаються дестабілізацією на території України. Зробімо це, друзі!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Ще три народні депутати попросили по одній хвилині з мотивів: Волошин Олег Анатолійович, потім Геращенко Ірина Володимирівна і Мезенцева Марія Сергіївна.

Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Звісно, на всій території України, включно з Кримом і повним складом Донецької та Луганської областей, вибори мають відбуватися виключно до органів державної влади України. Але для цього потрібно, щоб чинна влада і весь цей парламент робили все можливе для того, щоб повернути ці території, а головне – повернути громадян. Коли востаннє в цьому залі взагалі обговорювався Мінський процес або в принципі мирні переговори

щодо Донбасу? Постійно лунають лише заяви про те, що нічого не рухається, Мінські угоди не виконуються, але ніхто просто не хоче цього робити.

Чому в нашій державі, вірно було сказано, на підконтрольній території півмільйона громадян були позбавлені права голосу? Який сигнал ми послали на непідконтрольні території? Що мешканці Донбасу нікому не цікаві, а цікаві лише ура-патріотичні балачки з цієї трибуни про те, як ми героїчно боремося з Росією черговими заявами і все таке інше.

Треба нарешті брати і домовлятися. Так, наша політична сила виступала і виступає за діалог. За той самий діалог, який підтримує більшість громадян України. Більшість, яка підтримує пряму зустріч і прямі переговори... (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні. Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Верховна Рада України не визнає нелегітимних виборів до російської Держдуми і саму нелегітимну Думу, а Зеленський визнає. Тому що лише за Зеленського були відкриті консульські установи, де проводилися нелегітимні вибори і де в списках вперше з'явилися військові злочинці, такі як Прилепін, які безпосередньо брали участь у війні на Донбасі. Ви, ваша влада, легітимізували ці вибори. Як ми можемо закликати інші країни їх не визнавати?

Тому ми вимагаємо створити тимчасову слідчу комісію для того, щоб зрозуміти, хто дав дозвіл на проведення цих виборів. Дійсно, з таким пафосом відкрита Кримська платформа. Де її реакція на нелегітимні вибори?

І останнє. Вибори до Державної Думи проводилися і дистанційно. Слухаємо уважно слова Зеленського, який вже закидає камінчики, що і в Україні наступні вибори будуть проводитися в інтернеті. Не дамо побудувати Росію в Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Мезенцевій Марії Сергіївні, і після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»*). Шановні колеги, давайте аргументовано. Що відбулося після Кримської платформи? Буквально позавчора Міністерство закордонних справ Туреччини заявило на весь світ, не боячись тиску з боку Москви, що вони офіційно не визнають так звані вибори до Державної Думи, до парламенту Російської Федерації. ЄС потужно, ще в червні, запроваджує один із чотирьох пакетів індивідуальних санкцій проти фізичних та юридичних осіб, які знаходяться в Криму. Двадцять сім країн світу, керівники виконавчої влади на найвищому рівні об'єднані

навколо цих санкцій. Весь ЄС, друзі, Міністерство закордонних справ Грузії. І це не весь перелік країн цивілізованого світу, які сьогодні одночасно з прийняттям нашої постанови долучаються до цієї позиції.

Півмільйона примусово паспортизованих українців на території окупованих українських Криму і Донбасу. Для чого це робить Росія? Друзі, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Маріє Сергіївно (*Оплески*).

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, підготуватися до голосування. Ще раз підкреслюю, ми це питання одразу порушили на засіданні Погоджувальної ради: і я, і Олена Костянтинівна. І я дуже радий, що воно було підтримано і втілюється в проекті постанови, який ми зараз проголосуємо. Я зрозумів, що враховуючи, що всі підтримують цей проект постанови, ми побачимо одну з наймасовіших підтримок у цьому залі, тому що жодна держава не може проводити свої вибори на наших територіях. Крапка.

Тому, шановні колеги, ставлю на голосування проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо нелегітимності виборів депутатів Державної Думи Російської Федерації 2021 року» ([№ 6078](#)). Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги!

Шановні колеги, враховуючи зміну черговості розгляду питань порядку денного, ми зараз переходимо до законопроекту [№ 5851](#). Цей проект закону розглядається в другому читанні.

Запрошую на трибуну голову підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Іванчука Андрія Володимировича. І хочу запитати: хтось буде наполягати на... (*Шум у залі*). Ніхто не буде, так? Будуть? Колтунович буде, бачу, і Ніна Петрівна. Ну, тоді йдемо за поправками.

Поляков Антон Едуардович. Не наполягає.

Поправка 3. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, пане головуючий. Хочу, щоб наші колеги не лякалися, у мене лише одна поправка, а не тисяча. Тому лише хотів звернути увагу, що поправкою 3 ми пропонуємо доповнити частину сьому статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» словами про те, що банки, а також міжнародні платіжні системи (ми саме їх додаємо) обмінюються інформацією про належність рахунків клієнтів до рахунків, відкритих нерезидентами,

з метою здійснення валютного нагляду за валютними операціями, що здійснюються їх клієнтами. І далі, в наступному абзаці, ми також окрім банків додаємо ще й міжнародні платіжні системи.

Ми розуміємо, що, в принципі, тоді ми максимально комплексно зможемо охопити даний процес. І, на нашу думку, додання міжнародних платіжних систем було б актуальним. Просив би врахувати.

Безумовно, якщо є відмінна позиція комітету чи підкомітету, ми також готові її прийняти, але з аргументами.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Коротко, будь ласка.

ІВАНЧУК А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 88, Івано-Франківська область, самовисуванець). Ця поправка відхилена, ми не підтримуємо позицію автора. Ми залишили текст в редакції, запропонованій на розгляд Верховної Ради України до першого читання, що міститься в правій колонці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 3 народного депутата Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Пузійчук. Не наполягає.

Наполягає? Будь ласка, поправка 4 тоді.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний головуючий. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні колеги! Шановні українці! Ви знаєте, я дуже здивований тим, що ми зараз розглядаємо цей законопроект, який є похідним. Ми не повинні його розглядати. Ми повинні були спочатку розглянути інші законопроекти, а потім цей.

Яке основне завдання Національного банку України, що визначено Конституцією? Забезпечення стабільності національної грошової одиниці. А що ви робите? Ви прибираєте конституційно визначену функцію Національного банку України, робите НБУ незалежним від держави і водночас відкриваєте двері для іноземців, для контролюючого органу – Ради Національного банку України. А як бути з монетарним суверенітетом країни? Аналогічну ситуацію ми сьогодні спостерігаємо в інших структурах: такі ж іноземці є в наглядовій раді НАК «Нафтогаз України», які привели її до збитків.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 4 авторства народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка – Бондарєв. Наполягаєте?

Будь ласка, поправка 5. Народний депутат Бондарєв.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний народе України! Цим законопроектом передбачається, що абиякі банки будуть обмінюватися інформацією про вас, про ваші рахунки на свій розсуд.

Я все-таки пропоную врахувати мою поправку, проголосувати за неї. Вона стосується того, що банки дійсно можуть обмінюватися інформацією, але виключно з метою здійснення нагляду за валютними операціями, що здійснюються їх клієнтами саме через ці банки. Не абиякі банки між собою будуть обмінюватися: клієнт не має відношення до цього банку, банк надсилає запит і отримує відповідну інформацію.

Ми сьогодні й так збудували – ні, не ми, а попередня влада та ця – такого монстра у вигляді Національного банку України. Сьогодні ж ми створюємо додаткові можливості для незаконного впливу на бізнес.

Пропоную все-таки підтримати мою поправку. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 5 народного депутата Бондарєва. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поляков. Наполягаєте?

Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Шановні колеги, це все дуже важливі поправки, якими ми можемо прибрати ще більшу майбутню залежність нашого Національного банку. І я пропоную проголосувати за виключення абзацу другого розділу 1 щодо обміну інформацією про належність рахунків клієнтів до банківських рахунків, відкритих нерезидентами.

Давайте замінимо його, скажімо, гарними законопроектами, які ми приймали минулого пленарного тижня, коли деякі «слуги народу» розповідали нам про дуже міцну нашу валюту і про добру роботу Національного банку України.

Прошу поставити на голосування цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 6 народного депутата Полякова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка – Репіна. Не наполягає.

Далі. Поправка 8. Поляков. Наполягаєте? Не наполягає.

Поправка 9. Пузійчук. Наполягає. Прошу.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Маю запитання до доповідача, на яке ми хотіли б почути відповідь. Думаю, що і українців це питання також дуже цікавить.

Шановний доповідачу, дайте відповідь: чи вплине прийняття цього законопроекту на ефективність здійснення валютного контролю? І як ви плануєте мінімізувати ризики щодо використання отриманої банками інформації для цілей, які не стосуються валютного нагляду?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ІВАНЧУК А.В. Шановний пане народний депутате, ви абсолютно праві, проект закону № 5851 йде в комплексі, як додаток до законопроекту [№ 5850](#). Але хотів би всіх заспокоїти і сказати, що від зміни місць доданків сума не змінюється. Ми зараз приймаємо законопроект № 5851 і наступним маємо прийняти законопроект № 5850. Ви абсолютно праві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 9 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 10. Поляков. Не наполягає.

І поправка 13. Пузійчук. Наполягаєте? Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Пане доповідачу, ви абсолютно правильно зазначаєте, що після цього проекту стоїть ще один антиукраїнський законопроект, спрямований на послаблення економічної безпеки нашої держави. Цей законопроект нівелює функцію НБУ щодо забезпечення стабільності нашої грошової одиниці. Він зменшить можливості НБУ для проведення ефективної грошово-кредитної політики, зробить НБУ ще більш незалежним від держави, допоможе загнати його в ще більшу залежність від іноземців і точно не буде сприяти економічному розвитку нашої держави.

Скажіть, це точно робиться для України і українців, чи для якихось іноземних бенефіціарів? Дайте відповідь на це запитання. А мою поправку прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перш ніж ви дасте відповідь, я продовжую засідання Верховної Ради України на 15 хвилин. Будь ласка, позиція.

ІВАНЧУК А.В. Дякую за запитання. Воно все-таки трошки не за текстом, а більше політичне.

Хочу сказати лише одне: дуже добре, що нам не потрібно закони приймати одногосно, для цього потрібна лише більшість від конституційного складу парламенту. Тому у різних депутатів різне бачення, і більшість має приймати ті закони, які вважає доцільними і необхідними для розбудови нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 13 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Ми розглянули поправки, які ставилися на врахування. Також є поправки, які просять поставити на підтвердження, так? Хто наполягатиме?

Мамка Григорій Миколайович. Яку поправку ви хочете поставити на підтвердження?

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Поправку 11.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, одну секундочку, я її знайду. Поправка 11 врахована редакційно.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. А можна таймер увімкнути спочатку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запустіть Мамці таймер.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати! Під час обговорення попереднього законопроекту дуже гарно розповідали про вимоги статті 116 Регламенту

Верховної Ради України, вимоги Конституції України. І всі, по суті, аплодували: і представники влади, і монобільшість.

Між першим та другим читаннями у нас в законопроекті, який не має жодного відношення до Бюро економічної безпеки, з'явилася одна поправка, якою запуск Бюро економічної безпеки відтермінується на два місяці. Під яку статтю Регламенту підпадає ця поправка? Чому вона врахована? Хто її розглянув?

Звертаю вашу увагу, що необхідно вносити зміни новими законопроектами, а не вносити поправки до тих законів, які не мають до цього жодного відношення, отримуючи ті чи інші команди.

Прошу поставити поправку на врахування. Таких речей просто не повинно бути в українському парламенті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине, не на врахування, а на підтвердження. Надаю слово доповідачу. Прошу.

ІВАНЧУК А.В. Шановний колего, на жаль, так стається в житті, що навіть Верховна Рада помиляється, тому треба сміливо дивитися в очі. Те, що ми деколи робимо вперше – створюємо якийсь економічний правоохоронний орган і встановлюємо певні терміни, це не завжди буває вчасно. І я вважаю, що ми виправляємо цю помилку. Це не якась катастрофа, коли ми шість місяців змінюємо на вісім, а не подовжуємо термін у два рази. Це ніяке не затягування, це об'єктивна реальність, і ми повинні виправляти свої помилки.

Тому прошу всіх підтримати враховану комітетом поправку 11. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз. Поправка 11 врахована комітетом. Автор... Я перепрошую, народний депутат Мамка хоче поставити її на підтвердження. Тому ставиться на підтвердження поправка 11, яка була врахована комітетом редакційно. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Поправка залишається в редакції, що... *(Шум у залі)*. Я сказав. Ну, слухайте уважно. Ми продовжили на 15 хвилин. Ні, вже голосуємо. Так, дякую.

Ще є на підтвердження? Будь ласка, яку поправку? Хто буде доповісти? Ніна Петрівна, так? Прошу, Ніно Петрівно. Яка поправка?

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 12.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 12? Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Пане доповідачу, ви не даєте нам проголосувати за цей проект закону через попередню поправку 11. Ви тут говорите про помилки, які

треба виправляти. Ви розумієте, що щодо цього органу, новоствореного Бюро економічної безпеки, робота якого відтермінується ще на два місяці, навіть підслідність не прийнята. Тобто очевидно, що парламент, приймаючи закон про створення нового правоохоронного органу, взагалі не усвідомлював концептуально, коли і як він має запрацювати. Тому мені, на жаль, дуже соромно, що ви в ніч поставили цю поправку. Водночас ця ж поправка є і в законопроекті № 5600, і у всіх проектах законів, які лише можливі на сьогодні.

Дайте, будь ласка, проголосувати за цей проект закону без поправки 11. Інакше ми не зможемо проголосувати. Ви не усвідомлюєте це і порушуючи статтю 116 Регламенту, всовуєте те, що не для всіх прийнятно. Будь ласка, зверніть на це увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я можу поставити на підтвердження лише поправку 12. Поправку 11 ми проголосували, вона вже така, яка є. Тому, вельмишановні колеги, ви наполягаєте на тому, щоб поставити поправку 12 на підтвердження?

Ставиться на підтвердження поправка 12. Вона врахована комітетом. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд... *(Шум у залі)*.

Ще одна є? Яку ви ще хочете? Поправку 1, так?

Мамка Григорій Миколайович. Будь ласка.

МАМКА Г.М. Моя позиція – все-таки поставити на підтвердження поправку, тому що законопроект тоді, виходячи з вашої логіки, має називатися інакше: про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» і до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Бюро економічної безпеки України». Так має бути за законом.

Промовці, інші народні депутати, говорять про те, скільки помилок наробили, але я вам скажу трохи більше: не буде через два місяці законопроекту, який наділятиме повноваженнями новий правоохоронний орган. Такого законопроекту не існує. Є орган, який не запущено, і, по суті, без повноважень, якими він має бути наділений законом. Але таких повноважень... У нас без керівництва Державне бюро розслідувань, Спеціалізована антикорупційна прокуратура – те саме.

Нашими голосуваннями ми вбили правоохоронні органи. Ви хочете щодо ще одного органу таким чином вчинити? Необхідно вимагати від влади запуску, а не перенесення запуску роботи того чи іншого правоохоронного органу.

Ставлю на підтвердження поправку 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на підтвердження поправка 1. Комітетом вона врахована, тому прошу народних депутатів підтримати та проголосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього законопроекту і переходимо до голосування. Зараз, одну секунду.

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду» ([№ 5851](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги (*Оплески*).

Шановні колеги, ми ще не завершили. Секундочку, ми продовжили засідання на 15 хвилин.

У мене є пропозиція. Ми не встигнемо розглянути повноцінний законопроект, але звернулися колеги і сказали, що погоджено з усіма фракціями. У нас є п'ять виборів, які треба перезапустити, з датами. Це проекти [№ 5634](#), [№ 5768](#), [№ 5806](#), [№ 6056](#) і [№ 6057](#). Не буде заперечень стосовно того, щоб проголосувати їх без обговорення?

Шановні колеги, тоді ставлю пропозицію так, як це було передбачено: прийняти проект постанови № 5634 за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету. Це проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Покровського сільського голови Нікопольського району Дніпропетровської області».

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Я ще раз повторюю, все ми голосуємо з пропозиціями комітету, бо там є питання щодо дат. Всі вони викладені в пропозиціях комітету.

Ставиться на голосування наступний законопроект – це проект Постанови [№ 5768](#). У висновку комітету зазначено: прийняти проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Степівського сільського голови Миколаївського

району Миколаївської області» за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект – це проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Добропільського міського голови Покровського району Донецької області» ([№ 5806](#)).

Ставиться на голосування пропозиція комітету – прийняти проект постанови в цілому. Тут немає пропозицій комітету, так, Аліно? Немає. Тому прошу підтримати та проголосувати. Номер ще раз, № 6056.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Наступне питання – це проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Озернянського сільського голови Тернопільського району Тернопільської області» ([№ 6057](#)).

Ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту постанови в цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

І останнє питання – це проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Новогуївинського селищного голови Житомирського району Житомирської області» ([№ 6056](#)).

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, і останнє – оголошення. До президії звернувся народний депутат України Соболєв Сергій Владиславович: прошу врахувати мій голос за проект постанови [№ 6078](#) щодо виборів до Державної Думи Російської Федерації.

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра ми продовжимо роботу о 10 годині.

Дякую.